

**UNIVERZITA TOMÁŠE BATI VE ZLÍNĚ
FAKULTA HUMANITNÍCH STUDIÍ
Institut mezioborových studií Brno**

Prostituce jako sociální problém mladistvých

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

**Vedoucí bakalářské práce:
PhDr. et Mgr. Zdeňka Vaňková**

**Vypracovala:
Bronislava Mlíková**

Brno 2010

Prohlášení

Prohlašuji, že jsem bakalářskou práci na téma „Prostituce jako sociální problém mladistvých“ zpracovala samostatně a použila jsem literaturu uvedenou v seznamu použitých pramenů a literatury, který je součástí této bakalářské práce.

Elektronická a tištěná verze bakalářské práce jsou totožné.

V Brně dne 20. 04. 2010

.....
Bronislava Mlíková

Poděkování

Děkuji paní PhDr. et Mgr. Zdeňce Vaňkové za velmi užitečnou metodickou pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce.

Také bych chtěla poděkovat paní Mgr. Tereze Gorgoňové za užitečné informace týkající se problematiky prostituce a rovněž mé rodině za morální podporu a pomoc, kterou mi poskytla při zpracování mé bakalářské práce a které si nesmírně vážím.

Bronislava Mlíková

O B S A H

Úvod	2
1. Charakteristika prostituce a její formy	4
1.1 Stručný pohled do historie prostituce	12
2. Sociální aspekty prostituce	14
2.1 Příčiny prostituce	14
2.2 Motivace prostituce	21
2.3 Důsledky a rizika prostituce	25
3. Trestněprávní aspekty prostituce	29
3.1 Právní úprava prostituce	29
3.2 Trestné činy páchané na prostituujících osobách	32
3.3 Trestné činy prostituujících osob	36
4. Prevence prostitučního chování	39
4.1 Organizace zabývající se prevencí prostituce	45
5. Kazuistiky prostituujících osob	52
Závěr	62
Resumé	65
Anotace	66
Seznam použité literatury	67
Seznam příloh	71

ÚVOD

Prostituce je sociálním jevem, s nímž se pojí další sociální, psychické a zdravotní problémy. Objevuje se často i páchání trestných činů souvisejících s prostitucí. Vyskytuje se v podobě heterosexuální, homosexuální a v nemalé míře i dětské. Mnohokrát jsem si položila otázku, z jakého důvodu provozují ať muži, ženy či děti toto nejstarší řemeslo na světě. Jedna z vyvstávajících otázek je, jaké příčiny nebo motivy vedou k provozování sexuálních služeb, zda jsou k tomu vedeni svými vnitřními pohnutkami a potřebami, nebo zda jsou donuceni provozovat prostituci pod tlakem vnějších nepříznivých okolností.

Doložený počátek prostituce se datuje už od starého Řecka a provází lidskou společnost až do současnosti. I ona prošla svým vývojem, kdy ve starověku byla prostituce zdrojem inspirace, zosobněná takzvanými hetérami, řeckými kněžkami lásky, majícími za úkol podporovat umělce a jejich umění, vést s nimi společenský dialog, být dobrou hostitelkou a tanečnicí. V dnešní době je bohužel prostituce pouze sexuální službou na různé úrovni a většinou je silně provázána s nějakým dalším sociálně patologickým jevem ve společnosti.

Tyto sociálně patologické jevy nejsou jen palčivým problémem dospělé populace, ale především mladistvých a nezletilých dětí. Všeobecně se ví, že dětská prostituce existuje, ale nikde se o ní oficiálně nedoslýcháme. Tento fakt mne přivedl k záměru zpracovat bakalářskou práci zaměřenou na populaci mladistvých. Při přípravě i při vlastním zpracování tématu využívám především komparační a kompilační metody a metodu rozhovoru s odborníky z organizací zaměřujících se na prevenci sociálních a zdravotních problémů souvisejících s prostitucí.

Cílem mé práce je získat co nejvíce informací a relevantních dat o této problematice, abych se v rámci svého studia sama obeznámila se všemi sociálními a právními aspekty tohoto tíživého tématu. Cílem je zjistit příčiny a motivy prostituce, upozornit na souvislosti rizik a trestných činů spojených s tímto negativním jevem a specifikovat konkrétní zdravotní, psychické, kriminální či sociální důsledky z prostituce vyplývající. Cílem je také analýza současného stavu legislativy, která bohužel samotnou prostituci účinně neřeší. Dále nastínění možností omezení páchání tohoto, v současné době bujícího nežádoucího jevu a v neposlední řadě přiblížení činností institucí zabývajících

se touto problematikou. Pro eliminaci důsledků existují státní i nestátní neziskové organizace, s nimiž jsem se již seznámila a jejich bližší specifikaci a obsah činnosti uvádím v rámci této práce. Závěrem chci ilustrovat tuto problematiku na konkrétních osudech mladistvých, odrážejících mnohdy až krutou realitu tohoto sociálního problému.

1. CHARAKTERISTIKA PROSTITUCE A JEJÍ FORMY

V literatuře se uvádí, že prostituce je závažným sociálně patologickým jevem. Marešová vymezuje sociálně patologický jev jako nejzávažnější poruchu v chování mládeže projevující se jako narušení sociálních i trestněprávních norem (in Chmelík, 2003, s. 17). Nejdříve se pokusím o vysvětlení pojmu obsaženého v názvu mé bakalářské práce. Prostituci je možné definovat jako „*propůjčování se k sexuálnímu styku za úplatu*“ a souběžně ji lze označit jako „*specifickou reakci na sexuální potřeby členů společnosti*“ (Sochůrek, 2001, s. 11). Prostituce se mimo jakoukoliv pochybnost neshoduje se společenskou morálkou, neboť v obecném slova smyslu morálka očekává uspokojování sexuálních potřeb v manželském nebo jiném dlouhodobém citovém vztahu. Nutno podotknout, že prostituce by neměla být zaměňována s promiskuitou. Hovoříme-li o promiskuitě, pak se jedná o časté střídání partnerů vyznačující se také sexuální náruživostí či nezdrženlivostí (srov. Sochůrek, 2001).

Chmelík se pokouší definovat prostituci jako zvláštní druh podnikání (obchodu), jehož prostředkem je poskytování sexuálních služeb za úplatu, což znamená jakýkoliv způsob ukájení pohlavního pudu na těle jiné osoby. Lze si pod tímto představit klasickou soulož, ale i pouhé dotýkání se kterékoliv části těla jiného člověka či sebeukájení prováděné za úplatu. Úplata může mít jak finanční podobu, tak i jinou formu, např. nějakého zvýhodnění či poskytnutí protislužby (srov. Chmelík, 2003).

Dle Brouka se stala instituce prostituce nezbytným doplňkem monogamie¹, poněvadž největší procento její klientely tvoří převážně svobodní lidé a z ženatých mužů ti, jež své ženy už nepovažují za atraktivní a dráždivé. Prostitutky jsou v životě odkázány samy na sebe a díky klientům platících za jejich sexuální služby tak získávají prostředky na obživu, neboť tu by jim za normálních okolností poskytoval manžel. Mládež, cizinci a sociálně slabí lidé mají tak příležitost sexuálního styku tím, že prostitutky vydržují. Brouk tvrdí, že muž má k prostituci nezávazný vztah, protože tento poměr končí orgasmem (srov. Brouk, 1992).

¹ Monogamie – párové soužití dvou jedinců různého pohlaví (Slovník cizích slov, 1996, s. 224).

Nabízí se otázka, zda člověk tíhne k promiskuitnímu chování, neosobnímu ukájení chtiče a sexuálnímu požitkářství bez citové angažovanosti. Existuje-li mnohoženství, manželské nevěry, rozvody a prostituce, vyvrací to faktické tvrzení, že je člověk monogamně naprogramovanou bytostí. Pokud takový jedinec zatouží po promiskuitě, následně si vyhledává příležitost k pohlavnímu styku bez citové angažovanosti. Podle Chmelíka se v takovém případě nabízí prostituce jako oáza svobody, kde může muž uspokojit své sexuální potřeby bez trvalých závazků. Stručně řečeno, jde o sexuální trh (srov. Chmelík, 2003).

Blochova definice říká, že „*prostituce je určitá forma mimomanželského pohlavního styku vyznačujícího se tím, že prostituuující se jedinec se vzdává více nebo méně vybíravě, ustavičně, notoricky a veřejně, zřídka nezištně, ponejvíce ve formě řemeslné prodejnosti, neurčitému množství osob k souloži nebo jiným sexuálním jednáním nebo jim ostatní pohlavní vzrušení a uspokojení zjednává a vyvolává, a v důsledku tohoto řemeslného smilstva získává určitý konstantní typ*“ (in Brouk, 1992, s. 54).

Na základě výše zmíněných definic není snadné prostituci přesně vymezit. Příkláním se k názoru, že nejčastěji je jí rozuměno poskytování placených sexuálních služeb v neosobním vztahu pracovník – zákazník. Už od starověku patří prostituce k životu společnosti, provází lidstvo celou jeho historií a je zřejmé, že ji nelze natrvalo vymýtit.

FORMY PROSTITUCE

Nyní zaměřím pozornost k formám prostituce. Dosud není stanovena žádná jednoznačně mezinárodně uznávaná definice prostituce a jejích forem. Řešení základního dělení spočívá ve zjištěních, kde a jakým způsobem se placené sexuální služby nabízí. Jedná-li se o formu pouliční („šlapky“, „stopačky“), hotelovou, vykonávanou v masážních salonech, veřejných domech, nočních klubech či jiných zařízeních podobného typu, ve vlastním bytě nebo v bytě zákazníka. Dále zda se jedná o „dívky na telefon“ nebo „dívky na inzerát“ (srov. Zvěřina, in Dvořáková, Truhlářová, 2004, s. 13).

Chmelík vymezuje pět forem prostituce na základě dvou kritérií. První podle subjektu poskytujícího sexuální služby za úplatu, tzn. zda se jedná o muže, ženu či dítě. Druhé kritérium se vztahuje na prostředí, v němž je toto řemeslo vykonáváno.

1) Privátní prostituce

Tyto prostituující osoby mají relativně stálou klientelu, např. vlivné a bohaté podnikatele nemající pro své pracovní vytížení stálého partnera. Vykonávají ji jak ženy, tak muži „na úrovni“, což znamená schopnost reprezentovat své klienty na veřejnosti při jejich společenských povinnostech, kulturních záležitostech nebo na dovolených. Poskytují sexuální služby v soukromých, luxusně zařízených bytech.

2) Hotelová prostituce

Hotelová prostituce se podobá privátní s tím rozdílem, že společenská úroveň osob poskytujících sexuální služby se odvíjí od kategorie hotelů a klientů a nestálostí klientely. Ženy prostitutky mají převážně vysokoškolské vzdělání, příjemné vystupování a ovládají alespoň jeden světový jazyk. Díky znalosti světové řeči lze zařadit do jejich klientely i cizince (srov. Chmelík, 2003). V literatuře se uvádí tvrzení Trávníčkové, že tyto atraktivní společnice dávají nemalou provizi zprostředkovatelům svých zákazníků, jimiž mohou být taxikáři, recepční hotelů, barmani či pracovníci hotelových ochranek (in Sochůrek, 2001, s. 16). Své služby inzerují dokonce v zahraničním tisku. K této skupině můžeme zařadit i některé dívky z různých zábavních podniků a diskoték, jež si prostřednictvím poskytování sexuálních služeb příležitostně vydělávají (srov. Žáková, 2008).

3) Bytová prostituce

Prostituující osoby vykonávají placený sex ve vlastních bytech. Dochází zde k prostituci prováděné za přítomnosti třetích osob, mnohdy manželů zastupujících pozici kuplířů² vlastních žen či dětí. Do této formy často spadá i dětská prostituce. Nebezpečím pro zákazníka při tomto způsobu bývá zpravidla majetková trestná činnost (často bývá okraden), nebo ohrožování mravní výchovy mládeže (prostituce za přítomnosti dětí apod.). Za další rizika této formy lze považovat rizika zdravotní, sociální a kriminální. Tento druh sexuálních služeb má velmi blízko k organizovanému zločinu (srov. Chmelík, 2003). Sochůrek v literatuře zmiňuje tvrzení Trávníčkové, která

² Kuplíř – přijímá úplatu za zjednání prostituce.

pojednává o věku osob vykonávajících tyto služby. Věk se pohybuje od 18 do 40 let. Někdy si ženy vyhledávají své klienty samy převážně v různých restauracích, podnicích a nechávají se jimi dlouhodobě vydržovat (in Sochůrek, 2001, s. 16).

4) Barová prostituce

Prostitutkami jsou většinou cizinky vykonávající barovou prostituci často z donucení. S touto formou souvisí trestné činy naplňující skutkovou podstatu organizovaného zločinu, obchodu s lidmi, vydírání, znásilnění, k němuž dochází zpravidla v počáteční fázi prostituování žen zlákaných podvodným způsobem. Sex za úplatu provozují v sex barech, erotických podnicích a „masážních“ salonech.

5) Pouliční a silniční prostituce

Zde se zmíním o nejproblémovější formě prostituce, neboť věk osob věnujících se těmto sexuálním službám je relativně nízký, stejně jako jejich intelektuální úroveň a stupeň vzdělání. Charakteristika těchto osob poskytujících pohlavní styk a jiné formy sexuálního styku téměř komukoli a kdekoli zpravidla vykazuje sociální nevyspělost, mentální zaostalost s nízkým sociálním statusem a pocházejících z neúplných rodin. Může se u nich vyskytovat i závislost na omamných látkách (alkoholu, drogách). Hrozí zde mnohem častěji riziko přenosu pohlavních chorob a páchání trestných činů než u ostatních výše zmíněných forem prostituce. Z pouliční a silniční prostituce nejvíce profitují tzv. pasáci, kuplíři (srov. Chmelík, 2003).

V literatuře se zmiňuje Sochůrek o charakteristice pouliční a silniční prostituce v podání Trávníčkové, která tyto ženy dělí na:

a) šlapky pouliční

Název vychází ze sémantického významu spojení „prostitutka šlape chodník“. Věk těchto žen se pohybuje mezi 15 – 20 lety. Patří sem dívky mladistvé i nezletilé utíkající z domova nebo výchovných ústavů. Kvůli své tíživé existenční situaci nabízejí laciný, rychlý a anonymní sex. Neovládají žádný světový jazyk a nedoprovázejí zákazníka do společnosti. Tento způsob výdělků se ne vždy obejde bez agresivity zákazníků nebo i sexuálních deviantů. Jsou schopny uspokojit dva až čtyři zákazníky za noc.

b) šlapky silniční

Šlapky silniční nalezneme v blízkosti dříve frekventovaných hraničních přechodů s převážně kamionovou dopravou. Během své směny dokáží obsloužit pět i více zákazníků, s nimiž provozují pohlavní styk nebo jiné formy sexuálních aktivit v přírodě, v autech a některé si pronajímají i byt či hotelový pokoj.

Obě tyto skupiny musí odevzdávat padesát i více procent z vydělaných peněz pasákům (in Sochůrek, 2001, s. 16). Pouliční a silniční prostituci provozují z občanek České republiky nejčastěji Romky, z jiných zemí se převážně jedná o Slovenky, Ukrajinky, Rusky, Bulharky a Rumunky (srov. Žáková, 2008).

Trávníčková rozlišuje ještě jiné typy žen poskytujících placené sexuální služby. Mezi ně patří **příležitostné prostitutky** (studentky, vdané ženy vylepšující svou finanční situaci), **nezletilé prostitutky** (dívky nucené rodiči nebo pasáky vykonávat zejména pouliční a silniční prostituci), **uspávačky**, **erosenky** a **kurtizány**. Poslední tři jmenované typy více objasním, neboť se domnívám, že tyto pojmy nejsou příliš často používány.

USPÁVAČKY – s nimi se lze setkat nejvíce mezi pouličními a silničními prostitutkami, působí i v hotelech, čekárnách na vlakových nádražích nebo restauracích, v nichž jsou často zaměstnány. Záminkou uspávaček bývá příslib sexuálního styku. Tím zákazníka vylákají, následně uspí použitím silných hypnotik a okradou.

EROSENKY – erosenkami nazýváme ženy pracující v erotických či masážních salonech. Věk těchto žen se pohybuje mezi 20 – 30 lety. Erosenky kladou důraz na příjemný zevnějšek, dobré způsoby chování a osobní hygienu. Tuto skupinu tvoří převážně studentky středních a vysokých škol, neboť zprostředkovatelská agentura, dodávající dívky zákazníkům na základě objednávky, vyžaduje znalost cizího jazyka. Rizikem pro zákazníka bývá jeho tajné fotografování nebo pořizování videozáznamu. Na základě pořízených materiálů jej později vydírají jak finančně, tak formou korupce (úsluhy, výhody, zjištění utajovaných dat apod.). Dochází zde tedy k nezákonným činnostem.

KURTIZÁNY – mezi prostitutkami jsou „extratřídou“. Dle mého mínění zní pojem kurtizána velmi vznešeně. Tento pojem evokuje představu ženy disponující vybraným chováním, zdvořilostí, ovládající i několik světových jazyků a reprezentující svého zákazníka. Nejenže mají velmi malou klientelu, ale obvykle se nechávají po určitou dobu vydržovat pouze jedním mužem. Mají svého osobního lékaře, značné finanční příjmy vydávají za kosmetiku a služby pro krásu. Měsíční příjem kurtizán činí až sto tisíc korun.

Pro úplnost uvádím ještě dva typy žen provozujících sex za úplatu, které uvádí autor v podání Hany Malinové, která rozlišuje tzv. **call girl** a **glamours girl**.

CALL GIRL – ženy vzdělané a atraktivní žijící v exkluzivních bytech. Jsou na seznamech taxikářů, recepčních hotelů aj. Dle přání zákazníka jsou zavolány do podniku nebo je zákazník dopraven k nim.

GLAMOURS GIRL – anglické slovní spojení „glamours girl“ v českém překladu znamená „okouzlující dívka“. Jsou charakteristické vybraným kultivovaným chováním a díky své kráse a inteligenci reprezentují svého zákazníka na různých oslavách ve společnosti nebo na dovolené či víkendovém pobytu. Ne všechny zpravidla skončí podobně jako v americkém filmu „Pretty Woman“ (in Sochůrek, 2001, s. 15-17). Domnívám se však, že od určitého věku přestávají být dívky pro klienty atraktivní a svoji klientelu postupně ztrácí. Jsou však zvyklé na nemalý finanční příjem, o který přicházejí. Následně u nich dochází k obtížnému začleňování do společnosti jak z hlediska profesního (najít si zaměstnání), tak z hlediska osobního (stálý partner, rodinný život apod.). V lepším případě se mohou stát majitelkami „penzionů“, v horším případě pak prostitutkami na nižší úrovni.

Homosexuální prostituce

Dle Chmelíka tvoří samostatnou kategorii homosexuální³ prostituce poskytovaná především chlapci ve věku kolem 18 let. V řadě případů nemusí být nutně provozována muži s homosexuálním zaměřením, ale i mezi heterosexuálními⁴ mladými muži, kdy má spíše „komerční“ charakter. Prostituuující jedinci obvykle pocházejí ze sociálně slabých nebo rozvrácených rodin. Tato forma se pojí i s drogovou či alkoholovou závislostí, z čehož plyne vysoké riziko šíření pohlavních chorob včetně nemoci AIDS (srov.

³ Homosexualita – sexuální chování charakterizované pohlavní náklonností ke stejnému pohlaví (Slovník cizích slov, 1996, s. 193).

⁴ Heterosexualita – pohlavní náklonnost k opačnému pohlaví (Slovník cizích slov, 1996, s. 133).

Chmelík, 2003). Kromě závislosti na drogách a alkoholu u nich vzniká závislost na hracích automatech. Mnohdy se podílejí na trestné činnosti (krádeže, loupeže) nebo ji sami páchají na svých klientech a na sobě navzájem. Prostituci provozují většinou v gay klubech, na veřejných místech a soustřeďují se zejména do velkých měst, především do Prahy. Homosexuální prostituti nalézají uplatnění i v natáčení pornografických filmů s homosexuální tematikou.

Transsexuální prostituce

Za ojedinělou a zvláštní formu prostituce lze považovat transsexuální⁵ prostituci (srov. Žáková, 2008). Transsexuálové nejsou spokojeni s pohlavní rolí, kterou od nich společnost očekává, cítí se uvězněni ve svém těle, v němž se narodili. Snaží se situaci vyřešit užíváním pohlavních hormonů, operativní změnou genitálií nebo jiných částí těla a snaží se vžít se do těla opačného pohlaví. Ti, jež rodina odsoudila pro jejich změnu pohlaví, se živí prostitucí a společností jsou považováni za homosexuály. Názor majoritní společnosti je však mylný. Transsexuální jedinec není homosexuálně orientován. Snaží si najít normální zaměstnání v rámci jejich požadovaného pohlaví, chtějí být takto akceptováni. Atraktivní jedinci mohou pracovat jako call-girl, nabízí své služby na internetu nebo pracují v různých „travesti show“ či jako dobře placený doprovod. Bohužel většina takové štěstí nemá, žijí na okraji společnosti a živí se právě prostitucí (srov. Transsexualita – život v cizím těle, n.a., 2004).

Dětská prostituce

Z celospolečenského hlediska se za nejnebezpečnější považuje dětská prostituce. Vaníčková definuje dětskou prostituci jako „*využívání dětí pro sexuální účely za peníze či jinou odměnu nebo výhodu*“ (Vaníčková, 2007, s. 60). Kuplíři a organizátoři dětské prostituce vědí, že se dopouštějí společensky velmi nebezpečné trestné činnosti. Stále více dochází k případům, kdy děti nabízí své tělo pro sexuální účely buď z vlastní iniciativy, nebo za účelem získání finančních prostředků, i když nadále spíše převažuje organizování této trestné činnosti kuplíři. Dětská prostituce úzce souvisí s dětskou pornografií⁶ (srov. Chmelík, 2003). Vaníčková rozlišuje dívčí a chlapeckou dětskou prostituci.

⁵ Transsexualismus – sexuální porucha projevující se zejména touhou být opačným pohlavím (Slovník cizích slov, 1996, s. 345).

⁶ Pornografie – neumělecké, zdůraznění sexu v literatuře a umění vybočující z norem konvenční morálky (Kapesní slovník cizích slov, 2006, s. 223).

a) Dívčí prostituce

Průměrný věk dívek provozujících prostituci se, dle výzkumů, pohybuje kolem 13 – 14 let. Dívky jsou „naverbovány“ k této činnosti kuplíři, organizátory či zprostředkovateli, kteří se snaží získat jejich důvěru, aby dívky pociťovaly jistotu a spolehlivost. Vydávají se za jejich chlapce a někdy je zahrnují dárky. Později dívku izolují a kontrolují ji, co se týče ošacení, vzhledu, jídla, nákupů atd. Za neposlušnost dochází k použití tělesných trestů. Kuplíř, provozovatel nebo zprostředkovatel se dožaduje sexuálního styku s dívkou zdarma kdekoliv a kdykoliv nebo požaduje sex i pro své přátele jako formu projevené laskavosti dívky vůči nim. Dívky přesvědčují, že sex a peníze jsou lepší než volba návratu domů a život v rodině. Nejvíce je tento druh prostituce rozšířen v ulicích, bytech a salonech. Nezletilé dívky pohybující se na ulicích jsou převážně na útěku z domova nebo výchovných ústavů. Vyskytuje se mezi nimi velký podíl romských dívek. Najdeme je ve větších městech, přičemž dívky okolo sedmnácti let věku působí již v erotických salonech, fitness centrech a masážních salonech. Bytová prostituce zahrnuje nezletilé děti a adolescenty.

b) Chlapecká prostituce

Existují dvě formy chlapecké prostituce:

- *heterosexuální chlapecká prostituce* – v České republice se s ní na ulici téměř nesetkáme, spíše v salonech, nejvíce však v privátních bytech;
- *homosexuální chlapecká prostituce* – poskytuje se převážně na ulicích. Věk chlapců se pohybuje mezi 17 – 20 lety a jedinci pocházejí z dysfunkčních rodin neplnících své základní funkce. Mnohdy mají zkušenosti se sexuálním zneužíváním v dětství a závislostí na drogách. Mezi nimi se vyskytují převážně romští chlapci. Působí např. v gay klubech, veřejných domech a to výhradně pro homosexuální klienty. Nejvíce diskuzí však vyvolává homosexuální pouliční forma prostituce (srov. Vaníčková, 2007).

1.1 Stručný pohled do historie prostituce

„Slovo *prostitut/prostitutka* pochází z latinského „*prostituere*“ a označuje někoho, kdo se vydává na obdiv, kdo se nabízí k veřejnému smilstvu, nebo kdo vystavuje své pohlavní orgány“ (Vaničková, 2007, s. 9). V literatuře se autor zmiňuje, že provozování prostituce se považuje za „**nejstarší řemeslo**“ na světě. V historii se snahy o vymýcení tohoto jevu nikdy nesetkaly s úspěchem (srov. Sochůrek, 2001).

„Z hlediska historického jsou známy skutečnosti, kdy prostituce neměla sociálně patologický charakter a nebyla považována za sociální deviace⁷, která by porušovala sociální normy“ (Dubský, Urban, 2005, s. 56). V době starobabylonské (1800 let př. n.l.) vznikl nejstarší mezopotámský příběh o prostituci v dějinách, tzv. Epos o Gilgamešovi. Lidstvo je díky obsahu tohoto díla přesvědčeno, že první prostitutka byla kněžka (srov. Vaničková, 2007). V Babylónu se praktikoval zvyk, kdy každá žena musela jednou za život usednout v posvátném prostoru Afroditina chrámu a souložit s cizím mužem. Cizinci si mohli vybírat, kterou ženu chtěli. Žena nemohla odejít domů dříve, dokud jí cizinec nehodil do klína peněz (buť i nepatrný) a nevykonal s ní soulož, která pro ženu znamenala posvátnou povinnost vůči bohyni. Výhodu měly hezké ženy, které zde tudíž nemusely dlouho setrvávat. Některé méně pohledné ženy zde zůstávaly i tři až čtyři roky. Tato prostituce je nazývána „**prostitucí posvátnou**“ (srov. Janiš, in Dvořáková, Truhlářová, 2004, s. 24).

Vedle posvátné prostituce existovala od starověku až do 4 st. n.l. tzv. **prostituce pohostinná**. Muž poskytoval zdarma svému hostu kromě jídla a lože i svou vlastní ženu, neboť ji živil a ona musela vyhovět všem jeho přáním (srov. Brouk, 1992). Nabízena nebyla jen žena, ale i panenství dcer. Faraon Cheops nechal údajně postavit velkou pyramidu a po vyčerpání všech svých prostředků nabyt nových tím, že prodával svoji dceru v nevěstinci. Dcera svému otci vyhověla a od každého, kdo ji navštívil, převzala kámen. Tímto způsobem si nechala poté postavit svou vlastní malou pyramidu.

Ve starém Řecku athénský státník Solón založil první nevěstinec, který měl především sloužit mužům jako lék proti homosexualitě. V Řecku byla velmi rozšířena mužská prostituce. Homosexuální styk byl běžný i mezi jinak heterosexuálními jedinci, ba dokonce byl považován za vyšší formu lásky. Díky výtěžkům z provozu nevěstince

⁷ Deviace – odchylka, úchylka.

nechal vybudovat chrám bohyně prostituce jako středisko posvátné prostituce. Když byla zavedena téměř ve všech athénských chrámech, lze mluvit v tomto období o zřízení „legální prostituce“. Solón chtěl tímto opatřením ochránit slušné ženy a dívky, zajistit lidu blaho a klid a usiloval o vymýcení hanebných hříchů u mládeže otupujících jejich mravní cit. Za cíl si stanovil potrestání kuplířů usmrcením, avšak zákon byl zmírněn pouze na sankci ve formě finanční pokuty (srov. Vaníčková, 2007).

O vymýcení prostituce usilovalo křesťanství, vyzývající k pohlavní zdrženlivosti, odříkání a cudnosti. Snažení křesťanů skončilo částečným úspěchem, neboť se podařilo alespoň omezit prostituci na určitá místa. Církvi z toho dokonce plynuly určité výhody, poněvadž papežská komora pobírala příjem z domů, které pronajímala správcům nevěstinců. Po pohlavním styku s prostitutkami netoužili jen měšťané a řemeslníci, ale též duchovní. Katoličtí kněží byli odkázáni na jejich služby, jelikož díky celibátu neměli povoleno uzavírat manželství.

Největším odpůrcem prostituce byl francouzský král Ludvík IX. Panoval od roku 1226 a byl velmi moudrý a zbožný. Pohrozil každé prostitutce, že pokud nezanechá svého řemesla, zabaví jí veškerý majetek a bude vykázána z města. Díky neschopnosti kněží a mnichů dostát závazku sexuální zdrženlivosti si začali vydržovat konkubíny. Na počátku 15. století tedy došlo k mravnímu úpadku papežství. V Římě se shromažďovaly kurtizány, které uměly psát, číst i zpívat. Najímaly si krásné byty, žily v přepychu a orientovaly se na nejlepší klientelu. V této době platily daň, ale města se i přesto snažila vytěsnit je do určité lokality. Evropu v 15. století zachvátila epidemie syfilidy. S cílem zabránit šíření zákeřné nemoci se v 18. století další odpůrkyní prostituce stala česká a uherská královna Marie Terezie. Vydala mravnostní zákony a nařízení obsahující tresty za provozování nejstaršího řemesla v podobě nucené práce (zametání ulic), stříhání vlasů dohola a v nejhorším případě jim hrozila i popravou. Nechtěným efektem tohoto zákona byl jev spočívající v přeměně prostituce veřejné na tajnou (srov. Chmelík, 2003). „*Po válce si sex a prostituce vytvořily novou říši v bytech a apartmánech za pomoci telefonních linek. Tato říše je větší, nebezpečnější, hůře dostupná než kterákoliv dřívější*“ (Chmelík, 2003, s. 60).

Chmelík se snažil ve své knize naznačit, že prostituce je stará jako lidstvo samo a že byla součástí mnoha magických obřadů souvisejících s kultem plodnosti (srov. Chmelík, 2003).

2. SOCIÁLNÍ ASPEKTY PROSTITUCE

Náplní a cílem této nejobsáhlejší kapitoly je zejména konkretizování příčin a motivů směřujících dívky i chlapce k prostitučnímu chování a z nich plynoucích důsledků. Důvodů existuje mnoho, proto zmíním ty nejčastěji se vyskytující příčiny a motivy, blíže je analyzuji a objasním tuto problematiku.

2.1 Příčiny prostituce

➤ Rodinné prostředí a jeho vliv na výchovu dítěte

Rodina hraje velmi důležitou roli při výchově dětí, neboť výchova vede k osvojení si mravních norem a k utváření hodnotových vzorců a způsobů jednání (srov. Jedlička, 1998). Pokud rodina neplní svoji funkci, dítě zpravidla strádá a prožívá hluboká zklamání. V důsledku neuspokojení jeho potřeb se může špatně orientovat v mezilidských vztazích nebo prožívat nedůvěru v sebe sama, a tím zpochybňovat své schopnosti či dovednosti. Následně si pak utváří svůj vlastní svět s odpovídajícím systémem hodnot (srov. Jedlička, 2004).

Rozsáhlé studie o delikventně jednajících mladistvých ukazují jejich rodinné prostředí jako chladné, s minimálním zájmem o děti. Rodiče mají ke svým dětem odmítavý až vyhýbavý postoj a neprojevují o ně patřičný zájem. Dochází k situacím, kdy rodiče vytvářejí spíše půdu agresivního odmítání dítěte, často provázené i tělesným týráním či sexuálními zneužíváním (srov. Kroftová, Matoušek, 1998). Neděje se tak jen v závadových rodinách alkoholiků, toxikomanů, delikventů nebo nepracujících rodičů, ale i v rodinách, kde se nedostává dítěti dostatek lásky, pocitu bezpečí, nebo naopak se mu všeho dostává nadprůměrně a dítě vždy dostane vše, na co si vzpomene (srov. Jedlička, 2004).

Rodina tvoří domov, který lze charakterizovat jako místo, kde má dítě své nejbližší, na které se může vždy spolehnout, má zde přístřeší, své hračky, knížky a další věci pro něj důležité. Domov má dítě chránit před hladem, zimou, tmou, deštěm, před cizími lidmi a před nepohodou. Vždy tomu tak bohužel není, a pokud se stane, že dítě si přestane rozumět s rodiči, může být ohroženo, frustrováno⁸, pak se rozhodne i pro útek z domova. Dítě bezdůvodně běžně neutíká z domova či před rodinou, proto je překvapující, že se dítě odhodlá vydat svůj osud vstříc opuštěnosti prázdných ulic, rozlehlých polí, lesů a nikdy si nemůže být jisté, co jej vlastně čeká. Odkázáno samo na sebe se ocitá na ulici. Taková situace nastává zejména ve velkoměstech v zahraničí, kde se tyto děti snaží přežívat na nádražích, v kanálech, sklepích. Přes den žebrají nebo kradou, živí se prostitucí, požívají drogy (srov. Jedlička, 1998). Snaží se uspokojit své potřeby (jídlo, pití aj.), proto jsou nuceni sami si získávat prostředky pro své potřeby např. nabízením placeného sexu jako lepší alternativy, než propadnout kriminálním aktivitám či skončit v ústavní péči (srov. Vaničková, 2007).

V případě neposkytnutí včasné pomoci se tyto děti stávají asociálními⁹ živly žijícími na okraji společnosti (srov. Svobodová, 2008). Tuláctví se vždy považovalo za práh asociálního života, neboť za potulkami jsou většinou ukryty problémy, jako rozvrat rodiny, týrání, neuspokojivé materiální podmínky či zanedbávající péče. K potulkám může dojít i ve spořádaných rodinách, kde příčinou bývá nuda, prázdnota nebo počínající psychické onemocnění dítěte (srov. Jedlička, 1998).

I když zde pojednávám spíše o rodinném prostředí, považuji za důležité zmínit i druhý případ, kde rodina neexistuje a odpovědnostní roli zastupuje kolektivní **institucionální zařízení pro výchovu dětí**. Děti bez rodiny si projdou i řadou náhradních domovů, což může mít za následek deprivaci¹⁰ a oslabenou schopnost navazovat vztahy, v nichž by našly potřebné uspokojení. Proto později v dospívání mohou propadnout delikventnímu chování (srov. Kroftová, Matoušek, 1998). Nejsou schopny dodržovat režim v tomto domově a jako východisko zvolí raději opuštění domova. Zklamání přijde poté, co zjistí, že svět k nim obvykle není tak vstřícný, jak si ho ve svých snech představovaly (srov. Svobodová, 2008).

⁸ Frustrace – stav při závažném neuspokojení lidských potřeb (Slovník cizích slov, 1996, s. 112).

⁹ Asociální – chování jedince vymykající se společenským zásadám (Slovník cizích slov, 1996, s. 30).

¹⁰ Deprivace - dlouhodobý nedostatek tělesných a psychických potřeb (Slovník cizích slov, 1996, s. 66).

Odborníci uvádějí, že mezi dětmi žijícími v ústavních zařízeních dochází často k pohlavnímu styku a po těchto prvních sexuálních zážitcích se získané zkušenosti stávají dobrou devizou pro přežití na ulici. V rámci obživy nebo získání finančních prostředků na alkohol a drogy provozují placený sex (srov. Vaníčková, 2007). Důsledkem jejich volby může být i pobyt ve vězení, jehož prostředí jim po zkušenostech z ústavů nepříjde tak neznámé, ba naopak takové místo raději upřednostňují před samotným životem na svobodě.

Vztah mezi dítětem a dobře fungující rodinou je skutečně důležitý. Riziková mládež pocházející z dysfunkční rodiny později více upřednostňuje svoji vrstevnickou skupinu než mladé lidi vyrůstající v dobře fungující rodině s přiměřenou mírou podpory. Vrstevnická skupina má mnohdy obrovský vliv na své členy. Ti vyžadují nejen určité způsoby vyjadřování, ale i úpravu zevnějšku, preferují určitý druh hudby, vyznávají určité postoje ke škole, k rodičům, penězům, sexualitě, kouření, drogám, alkoholu atd. Vůdce delikventní party často využívá velkého vlivu u frustrovaných dětí s nízkou podporou rodiny např. ke spáchání nějakého závažnějšího trestného činu. Činnosti party, zvláště trávení volného času v hernách a v klubech, velmi vyčerpávají jejich finanční prostředky. Aby mohli členové party nadále vykonávat tyto aktivity, potřebují si opatřit peníze i nelegálním způsobem, např. krádežemi. Vůdci nutí dívky vykonávat prostituci, jíž samy dívky později mohou propadnout dobrovolně (srov. Kroftová, Matoušek, 1998).

Vaníčková ve své knize pojednává o současném i minulém výskytu dětí a mladistvých provozujících prostituci, jež se stali sociální subkulturou žijící na samém okraji společnosti. Pod sociální subkulturou je míněn vlastní nezávislý život, kde platí jiné normy a pravidla. Za příčiny uzavření se do světa sociálně vyloučené komunity, subkultury jsou zpravidla považována sociální traumata, marginalizace¹¹ nebo viktimizace¹² (srov. Vaníčková, 2007). Cusick došel k poznání, které zmiňuje Vaníčková, že děti provozující prostituci a zároveň užívající drogy nemíní s tímto způsobem života skončit. Otázkou k zamyšlení zůstává, zda si vůbec umějí představit i jiný způsob života (in Vaníčková, 2007, s. 49).

¹¹ Marginální osoba – ta, která stojí na okraji skupiny či společnosti, nedokáže nebo se nechce přizpůsobit a odmítá normy skupiny (Hart, Hartlová, 2004, s. 379).

¹² Viktimizace – proces, ve kterém se člověk stává obětí trestného činu.

➤ **Drogová závislost jako příčina prostituce**

Závislost na alkoholu a drogách z velké části zapříčiňuje provozování sexuálních služeb. O droze lze mluvit jako o látce s psychotropním účinkem. Při dlouhodobém užívání dochází k závislosti, neboť má vliv na duševní činnosti člověka, zejména na duševní rozpoložení, chování, vnímání, poznávání a stavy vědomí. Nabízí se otázka, proč se mládež vydává na cestu k drogové závislosti. Vedou ji k tomu důvody sociálního odcizení, vliv vrstevníků a přátel či touha po úniku od každodenních problémů nebo snad fascinace neobvyklostí zážitku? Zvědavostí zkusit drogu vše počíná a závislostí končí (srov. Jedlička, 1998).

Jaká je spojitost drog s prostitucí? „*U řady jedinců mohou být drogy milníkem na cestě ke komerčnímu sexu, ale u některých osob může být toxikomanie strategií vyrovnávání se s prostituční rolí*“ (Strmisková, 2007, s. 43).

Vyjádřím svůj názor na otázku, zda by bez drog byl menší výskyt prostituce a s ní spojené šíření nakažlivých pohlavních a jiných chorob. Moje odpověď zní ano. Proč drogám mladí lidé propadnou? Jaké jsou jejich motivace k tomuto chování? Chtějí si vyzkoušet, jaký je svět pod vlivem těchto omamných látek? Přiznávám, že je to do jisté míry lákavé prožít něco, co člověk při normálním stavu vědomí nezažije, ale na druhou stranu u většiny převažují obavy z psychotropních účinků. Nebo se jen snaží vyrovnat svým vrstevníkům, kteří už tento svět opojení okusili, a nechtějí se stát objektem posměchu, pokud nebudou mít odvahu zkusit to? Zde se jako prvotní motiv nabízí zvědavost. V období dospívání se chce mládež účastnit samých zábav a v současné době není těžké si drogy obstarat. Např. na diskotékách se dá velmi lehce přijít k drogám. Nic netušící rodiče poskytují dětem kapesné, které však děti použijí na nákupy dalších dávek drogy a posléze utratí i všechny své úspory. Vlivem pravidelného užívání dochází k závislosti a drogy již nutně potřebují. Možným východiskem se pro ně stávají krádeže nebo prostituce. Dívky i chlapci se tak ocitají díky vlivu omamných látek v jiném „lepší“ světě, kde necítí bolest, necítí strach a mohou vykonávat všechny druhy sexuálních praktik. Veškeré finanční prostředky většinou utratí za drogy a tímto způsobem se ocitají v bludném kruhu, ze kterého nemohou vystoupit. Stává se, že bludný kruh ukončí sebevraždou, nebo se z vlastní vůle začnou léčit. Dalším z důvodů drogové závislosti může být i traumatický zážitek z dětství, znásilnění, pohlavní zneužívání, tedy trauma, které člověka bude doprovázet celý život. Spouštěčem bývá též

asociální rodina, nezájem rodičů a řešením se pro ně stává na chvíli zapomenout na všechny své problémy prostřednictvím drog.

➤ **Sexuální zneužívání dětí**

Jak jsem uvedla výše, další častou příčinou provozování prostituce je traumatizující zážitek z dětství, kdy se dívka nebo chlapec stali objektem sexuálního zneužívání, ba dokonce sexuálního násilí ze strany svého příbuzného nebo známého. Tuto skutečnost uvádějí i profesor Finkelhor a Vaničková na základě výzkumu, jehož výsledkem byl fakt, že u dvou třetin osob provozujících prostituci došlo ve věku od 3 do 16 let k sexuálnímu zneužití. Utvrdilo mne to v mém názoru. Úskalím zjištění této skutečnosti však bývá přikázaná mlčenlivost dítěte, kdy je mu neustále vnucováno přesvědčení, že na vině je ono, že je špatné, nebo je mu vyhrožováno, pokud by se pokusilo někomu sdělit pravdu. Z dřívější Silbertovy studie, zmíněné v této publikaci, vyplývá skutečnost, že až 91 % osob žijících se prostitucí se nikdy v dětství nesvěřilo se zkušeností sexuálního zneužívání (in Vaničková, 2007, s. 26). Wirtz konstatuje, že „*mnoho mladých dívek uteklo z domova, aby ukončilo sexuální zneužívání, a prostituce je pro ně často jediná cesta, jak přežít*“. Zmiňuje i jiné důvody, např. potřeba pomsty nebo vychutnání si pocitu moci nad mužem (in Vaničková, 2007, s. 55).

Následky sexuálního zneužívání jsou podle Fifkové v pozdějším věku časté střídání partnerů, směřování k závislosti na alkoholu a drogách, pocit méněcennosti, obchodování se sexem, deprese, sexuální poruchy, sebevražedné pokusy a mnoho dalších (srov. Fifková, 1998). Weiss uvádí ještě jiné psychologické, sociální a somatické příznaky sexuálního zneužívání. Zmiňuje se o bulimii¹³ a anorexií¹⁴, nespavosti, nočních můrách, záškoláctví, vaginálním krvácení aj. Neblahé následky zneužití na další partnerský a sexuální život obětí jsou průkazné na základě provedených výzkumů (srov. Weiss, 2005).

¹³ Bulimie – nutková potřeba přejídání se a pocit ztráty kontroly nad množstvím sněžené potravy pak vede k následným drastickým krokům, jak se jídla zase zbavit.

¹⁴ Anorexie – vážné duševní onemocnění, porucha vede k neodolatelným nutkavým tendencím regulovat a snižovat svoji hmotnost.

V letech 1993 a 1998 provedli Weiss a Zvěřina výzkum, na jehož základě byl zjištěn procentuální stav způsobu sexuálního zneužití dětí do 15. roku věku.

Tabulka 1 *Způsob sexuálního zneužití v dětství (v procentech)*

	OS		MP		VM		AK		VG	
	1993	1998	1993	1998	1993	1998	1993	1998	1993	1998
Muži	28	25	17	20	39	38	6	3	11	14
Ženy	55	60	14	12	21	18	0	0	11	10

OS – osahávání, hlazení, MP – masturbace pachatelem, VM – pachatel vyžadoval masturbaci, AK – anální koitus¹⁵, VK – vaginální koitus

Zdroj: (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 115).

V roce 1993 uvedlo na základě výzkumu sexuální zneužití 4,6 % mužů a 8,4 % žen a roku 1998 tento fakt uvedlo 7,1% mužů a 10,4 % žen. Celkem 0,7 % mužů a 1,5 % žen v roce 1993 a 2,6 % mužů a 3,9 % žen v roce 1998 tuto zkušenost zakusilo opakovaně. Pachatelem zneužití byl ve většině případů dospělý muž (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 115).

Tabulka 2 *Oznámení sexuálního zneužití (v procentech)*

	Muži		Ženy	
	1993	1998	1993	1998
Nikomu neoznámil/a	83	80	76	70
Oznámil/a rodičům	17	7	12	17
Oznámil/a kamarádům	0	8	0	8
Oznámil/a ve škole	0	1	0	1
Oznámil/a policii	0	3	12	4

Zdroj: (Weiss, Zvěřina, 2001, s. 116).

¹⁵ Koitus – soulož, pohlavní styk.

Další tabulka vypovídá o skutečnosti, kolik zneužitých chlapců a dívek učinilo oznámení o sexuálním zneužití svým rodičům, kamarádům, policii či tento skutek zamlčeli (srov. Weiss, Zvěřina, 2001).

Navzdory ohrožujícím okolnostem lze říci, že pokud nejsou potřeby dítěte dostatečně uspokojovány, tím více jsou děti vystaveny nebezpečí. Vzhledem k faktorům způsobujícím jejich emocionální a sociální zanedbání spějí k vyhledávání náhražek za chybějící péči a něhu, a proto se častěji podvolí sexuálním přáním dospělého. Neznamená to však, že k sexuálnímu zneužívání musí nutně docházet pouze u těchto emocionálně nebo sociálně deprivovaných dětí (srov. Milfait, 2008).

➤ **Nucená prostituce**

K nabízení placeného sexuálního styku jsou mladé dívky, někdy i nezletilé, nuceny v některých případech vlastními rodiči nebo blízkými příbuznými. Dochází k tomu zejména v romské komunitě v rámci České republiky (srov. Vaníčková, 2007). Matoušek definuje romskou komunitu jako *„kočovnickou kulturu, která si na své cestě z Indie do střední Evropy před asi 6000 lety osvojila i některé kulturní zvyklosti většinových společenství, s nimiž se během svého putování setkala. Všude žili na okraji většinové společnosti, někde s ní kooperovali lépe, někdy hůře, ale nikde s ní nesplynuli“* (Kroftová, Matoušek, 1998, s. 137).

Romové nedisponují vysokou mírou vzdělanosti ani dostatečnými ekonomickými prostředky. Chtěla bych však oponovat tím, že v současnosti si některé romské rodiny vedou ekonomicky vcelku dobře. U romské populace dochází častěji k porušování zákona. Romské děti mnohdy ani nenastoupí povinnou školní docházku, neboť je rodiče do školních institucí neposílají. Vzhledem k vysoké nezaměstnanosti Romů dochází k ilegálnímu obstarávání prostředků k životu. Nemusí se ovšem jednat pouze o romskou populaci, v době současné hospodářské krize se takových činů dopouštějí i příslušníci české národnosti. Romů, kteří mají srovnatelnou životní úroveň s ostatními obyvateli, je však podstatně méně (srov. Kroftová, Matoušek, 1998).

„Vyšší procento Romů nacházíme ve skupinách, jež jsou sociálním problémem a objektem náročné péče různých odborníků: chovanci kojeneckých ústavů, dětských domovů a především výchovných ústavů, žáci zvláštních a pomocných škol, občané s nedokončeným základním vzděláním, pachatelé činů trestných a „jinak trestných“,

pachatelé nejrůznějších přestupků, oběti alkoholu, drog, hracích automatů, nezaměstnaní, prostitutky a kuplíři. Výčet však není úplný, ale lze z něj pochopit rozměry utrpení, ekonomickou zátěž, bezpečnostní a politická rizika, jež Romové představují“ (Kroftová, Matoušek, 1998, s. 140).

Dle Vaníčkové se můžeme v praxi setkat i s tvrzením, že dívky jsou k sexu za úplatu „svedeny“ svou kamarádkou, která má zkušenosti s poskytováním placených sexuálních služeb, a je zřejmé, že v této „branži“ nechce být sama. Existují případy, kdy dívky často podlehnou touze získat peníze na módní výstřelky, lákavým inzerátům nabízejícím práci v zahraničí, ať už formou letní brigády nebo dlouhodobého pracovního pobytu. Žijí v domnění, že práci budou vykonávat jako hostesky, tanečnice či au-pair¹⁶. Inzerát může být pouze maskovaný zdroj prostituce, proto je nezbytně nutné vše pečlivě s rodiči prověřit (srov. Vaníčková, 2007).

Z nedostatku znalostí se dívka nebo chlapec zaváže svým podpisem k plnění nesrozumitelné pracovní smlouvy, v některých případech učiní pouze ústní dohodu. Jakmile překročí hranice státu, všechny doklady jsou této osobě odebrány a ta neznající znalost světového jazyka a cizího prostředí, se ocitne zcela v moci obchodníků a majitelů, kteří prodávají zneužitě osoby za účelem činnosti v sexuálním průmyslu, zvláště prostituci. V tomto případě lze hovořit o novodobém otroctví, jelikož obchodovaná osoba se nemůže svobodně pohybovat, rozhodovat a tímto dochází k porušování základních lidských práv a svobod (srov. Milfait, 2008).

2.2 Motivace prostituce

Motivací se rozumí v obecném slova smyslu podporování nebo tlumení jedince, aby něco konal nebo nekonal. Vychází z potřeb jedince. Hlavní motivací prostituujících osob je dle Zvěřiny především motivace ekonomická, k níž můžeme přidat obzvláště nebezpečnou formu této motivace nazývanou se „**heroinová**“. Lze tedy odvodit, že zde existuje jakási snaha o získání finančních prostředků na drogu prostřednictvím poskytování sexuálních služeb (srov. Zvěřina, in Dvořáková, Truhlářová, 2004, s. 12).

¹⁶ Au-pair – dívka pomáhající s domácími pracemi za stravu a ubytování a zpravidla s cílem naučit se světový jazyk.

Motivace k prostitučnímu chování postihuje více mladé dívky než dospělé ženy. Z fyziologického hlediska je organismus mladých dívek více destruován promiskuitou, neboli větším počtem různých sexuálních partnerů. Po stránce psychologické se považují dívky za snadněji ovlivnitelné přistoupit k rizikovému chování (srov. Matoušek, 2005).

Za nejzdařilejší vymezení považují dle Matouška tři druhy motivací k prostitučnímu chování:

1) *Motivace vnějším tlakem* – patří sem časté útěky chovanek z dětských domovů umožňující jim prostituovat se. Hovorově řečeno, „holky z děcáku“ můžeme nalézt dle průzkumu nejčastěji v oblasti severočeských měst Teplic a Chomutova. Další okolností donucující ženu poskytovat sex za úplatu může být rozvod manželství, a to v takovém případě, kdy žena samoživitelka potřebuje finanční prostředky na živobytí, neboť nemá-li možnost vydělávat dostatek peněz na placení bytu a zajištění svých dětí, rozhodne se raději pro tento způsob výdělků.

Mnohdy ženy vstup do světa prostituce pocítují jako úlevu od chudoby, ponižování, násilí nebo nedostatku pracovních příležitostí v místě bydliště. Zákazníci považují prostitutky za lacinou věc, se kterou si mohou dělat, co chtějí, a mohou se k těmto ženám chovat hrubě za použití fyzického násilí, ponižovat je nebo urážet. Ženy pocházející z asociálního rodinného prostředí zažívají běžně takový způsob zacházení a nepovažují takové chování za nic neobvyklého.

2) *Motivace vlastní potřebou* – pro promiskuitně chovající se ženy je poskytování sexuálních služeb za úplatu spíše koníčkem. Když už se doslova vyžívají v sexuální oblasti, později si položí otázku „*Proč si za to nevíz peníze?*“ Polovina zkoumaných žen přiznala, že při sexuálních stycích se zákazníky pocítují slast, vzrušení. Pouze malé procento žen zažije se zákazníky i orgasmus. Je to ovlivněno zejména tím, zda je pro ně zákazník přitažlivý či nikoli.

3) *Motivace racionální úvahou* – žena prostitutka považuje nejstarší řemeslo lidstva za práci jako každou jinou. V podstatě lze konstatovat, že sex je práce a takovým způsobem výdělků může přijít k nemalým penězům. Navíc v tomto zaměstnání oproti jiným může být nezávislá a svobodnější. Racionálním způsobem převážně

přemýšlejí matky s malými dětmi nebo studující dívky, kterým vyhovuje možnost být zaměstnaná pouze některé dny v týdnu.

V dnešní době je obtížné najít si zaměstnání na částečný úvazek nebo brigádu. Důsledkem je skutečnost, že i vzdělané a atraktivní mladé dívky se najednou ocitnou v obtížné situaci, kdy pracovat v sexbyznysu považují pouze za dočasné řešení, jak nelehkou situaci vyřešit. Jak je možné, že se vzdělané dívky ocitnou v nouzové situaci, kdy si zvolí sex za úplatu jako krajní východisko? Dle Matouška mnohdy neunesou fakt, že jejich vrstevníci s nižším vzděláním už mají pravidelný a dostatečný příjem finančních prostředků. Nebo potřebují získat finanční prostředky na studium či nějaký kurz. Takové zaměstnání je oproti klasickým brigádám lukrativnější finančně (za krátkou dobu disponují vysokým příjmem peněz) a flexibilní, tzn. že dívka svoji práci přizpůsobí svým časovým možnostem (srov. Matoušek, 2005).

Vaníčková se v literatuře zmiňuje o dalších motivech vedoucích k prostituci, zejména touze po majetku, moci a slávě. Takový motiv napadá obvykle děti pocházející z konformního rodinného prostředí, nespokojené s vývojem jejich osobní životní cesty. Snaží se získat finanční prostředky na „přepychové“ věci nebo na věci standardní, jejichž absence může v kolektivu svých vrstevníků vyvolat posměch či šikanování. Nelze vyloučit, že trpí emocionální subdeprivací¹⁷ a deprivací. V opačném případě touží po dobrodružství, zábavě, vyniknout mezi ostatními vrstevníky, ukázat, že jsou lepší, pokud se jim nedaří zaujmout své vrstevníky jiným způsobem (srov. Vaníčková, 2007).

Některé ženy mohou začít s tímto povoláním za účelem dosažení společenské profesní kariéry a úspěchu. V neposlední řadě motivem může být i jakási pomsta partnera zklamaného láskou, nevěrou partnera apod. (srov. Dubský, Urban, 2005). Motivace prostitučního chování je stejná jak u homosexuálních prostitutů, tak u dětské a ženské prostituce (srov. Sochůrek, 2001).

V komplexním pojetí jsou dle Zvěřiny ženy či dívky poskytující sexuální služby často mylně považovány za sociálně defektní. Prostitutky pocházející ze středních a vyšších společenských kruhů se nacházejí intelektuálně na slušné úrovni, bývají vdané a mohou mít děti. Prostituce pro ně znamená pouze zdroj vedlejšího příjmu. Na základě provedeného výzkumu, zmíněného v literatuře, bylo zjištěno, že pracovnice

¹⁷ Subdeprivace – mírnější forma deprivace, obtížněji zjištělná (Hartl, Hartlová, 2004, s. 574).

v „erotických masážních salonech“ bývají vdané nebo mají stálého partnera a respektují zásady bezpečného sexu. Naopak mentálně defektní dívky a ženy lze najít mezi nejnižší sociální vrstvou provozující pouliční prostituci. V nemalé míře tento druh prostituce provozují děti. Salon s erotickými službami by si nedovolil zaměstnat nezletilé. Tento druh činnosti pak vykonávají pod tlakem pasáků či pouličního gangu (srov. Zvěřina, in Dvořáková, Truhlářová, 2004, s. 13).

Pro ilustraci uvádím úryvek z autobiografického díla, v němž je popsán život jedné prostitutky německé národnosti, která začala pracovat v této branži ještě jako mladistvá. Ve své knize popisuje osobní zkušenost s pohlavním zneužitím, zkušenosti s pouliční, privátní i klubovou prostitucí. Uvádí důvody vykonávání tohoto řemesla, jež ji k tomu vedly. K nim patří např. špatná ekonomická situace, později zvyklost na vysoký příjem finančních prostředků aj. Příběh o jejím životě, v němž autorka šokuje svou otevřeností a upřímností, mi pomohl nahlédnout do světa prostituujících osob.

„...vrhla jsem se do práce jako divá, abych neměla čas přemýšlet a zastavit se. Střídala jsem jeden bar za druhým. Děkala jsem striptýz v peepshow¹⁸, vystavovala svoje tělo před kulatými okénky pokrytými plyšem. Kroutila jsem se tam nahá nebo ve vyzývavém prádle. Po šichtě v kabině jsem šla do baru, oslovovala všechny přítomné a lákala je na pokoj. Doma v posteli jsem četla o sadomasochismu všechno, co se dalo sehnat, obstarala jsem si katalogy, objednala mučící nástroje a připravovala se na to, co mělo přijít!“ (Moosová, 2005, s. 133).

Považuji za zajímavé tvrzení Hany Malinové, která přirovnává prostituci k aplikaci drogy, jelikož ať jsou cesty ženy k prostituci jakékoliv, postupem času na ni vzniká údajně návyk (in Strmisková, 2007, s. 43).

Z výše uvedeného vyplývá, že důvodů, proč se ženy, dívky i chlapečci vydávají na dráhu prostituce, je jistě nespočetně, ať už sociálních, emocionálních, duchovních, z donucení nebo pouze z důvodů uspokojení základních potřeb, které jim pomáhají vytvářet jejich sebekoncepci¹⁹. Každá osoba poskytující sex za úplatu má svou vlastní historii, specifické prožívání trápení nebo osobní beznaděj. Dělají to z lásky, z nenávisti, pro peníze, pro své děti, rodinu nebo z vypočítavosti či pro jiný účel, např. obstarání drogy. Jedinci, kteří nabízejí za peníze své tělo, jsou v každé společnosti. Jsou

¹⁸ Peepshow – erotické představení sledovatelné kukátkou v oddělených kabinách (Slovník cizích slov, 1996, s. 257).

¹⁹ Sebekoncepce – představa o sobě, to jak jedinec vidí sám sebe (Hartl, Hartlová, 2004, s. 524).

mezi nimi i ti, co si prostitucí pouze vylepšují finanční situaci. Ale všechny prostituující osoby, ať jsou jakkoliv rozdílné, mají jedno společné: ambivalentní vztah, který se projevuje na jedné straně nenávisť k této činnosti, ale podle všeho zároveň i milují tuto subkulturu, která není nikdy zcela dostatečně pochopitelná majoritní společností, a zvenčí nikdy nelze osvětlit vztahy mezi jejími příslušníky. Milují ty, kteří jsou na tom podobně, a mají rády toto prostředí, specifický svět, v němž žijí. Tvoří jednu velkou rodinu, kterou stmeluje společný osud a která v nouzi poskytne ochranu před opačným „solidním“ životem, dokonce i před policií.

2.3 Důsledky a rizika prostituce

Z hlediska sociálních důsledků prostituce poukazují na zpřetrhání veškerých sociálních vazeb s okolím. Na osoby provozující sexuální služby za úplatu je pohlíženo jako na špatné a nežádoucí členy společnosti a jsou odsouvány na okraj společnosti, i když vlastně touží po podání pomocné ruky. Výsledkem bývá útek za hranice lidských pohledů (srov. Vaníčková, 2007). Ženy mohou mít později problém založit rodinu, v případě, že rodinu už mají, dochází většinou k rozvratu až ztrátě rodiny, opouští předchozí životní hodnoty a snižuje se jejich životní úroveň (srov. Zelinka, 2008). Prostituce a jiné sociální deviace porušující „dobré mravy“, jak tvrdí Jedlička, mohou napomáhat k identifikaci sociálních problémů dokazujících, že společenský systém je v nepořádku (srov. Jedlička, 2004).

K dalším následkům prostituce patří znásilnění, kdy je žena násilně přinucena vykonat pohlavní styk se zákazníkem bez ochrany. Taková situace může způsobit u oběti posttraumatickou stresovou poruchu, jež vyvolává náhlé vzpomínky na bolestnou událost a způsobuje také poruchy spánku, depresivní stavy, pocity viny, strach či výbuchy hněvu a podrážděnosti (srov. Vaníčková, 2007). Všechny psychické problémy bývají doprovázeny somatickými zdravotními problémy, např. bolestmi hlavy, menstruačními potížemi, bolestmi břicha a genitálií. Problémy mohou vyústit v absenci orgasmu nebo dyspareunii²⁰ (srov. Zelinka, 2008). Posttraumatická stresová porucha vede v některých případech až k devastaci psychiky. Konečným důsledkem mohou být myšlenky na smrt, sebevražedné pokusy či dokonaná sebevražda.

²⁰ Dyspareunie – druh sexuální poruchy projevující se bolestivou souloží (Slovník cizích slov, 1996, s. 80).

Prostituce zapříčiňuje často i drogovou závislost. O drogové závislosti jsem se zmiňovala výše v kapitole druhé, podkapitola 2.1. Zde dodávám, že drogy mnohdy napomáhají vyrovnat se s bolestí při pohlavním styku zejména u dětí, z toho důvodu může dojít ke vzniku závislosti na psychotropních látkách (srov. Vaníčková, 2007).

Důsledky způsobené dětskou prostitucí:

- s dítětem je často manipulováno a je nuceno tak k pohlavnímu styku bez ochranného prostředku, přičemž hrozí riziko nákazy sexuálně přenosnou chorobou či předčasně těhotenství způsobující následné potraty, mnohdy doprovázené zdravotními komplikacemi. Závažným důsledkem jsou též nechtěné porody, které vedou k odložení novorozenců a jejich smrti, v lepším případě se ocitnou v baby boxech;
- prostituce je využívána ke kriminálním činnostem, k nimž patří okrádání zákazníků, zprostředkování drog nebo vydírání bohatých klientů;
- komerčně sexuálně zneužívané dítě je společností odsuzováno, což může mít za následek vznik psychických onemocnění a narušení somatického zdraví (srov. Ambrožová, n.d.).

Za závažné důsledky prostituce považují především zdravotní problémy. K nim patří přenos pohlavně přenosných chorob, jimiž jsou z velké části ohroženy děti a mladiství provozující sexuální služby, neboť zákazníci z důvodu jejich nízkého věku, nezkušenosti a naivity s nimi manipulují a jejich imunitní systém je více zranitelný. Za nejčastější nemoci se považují HIV²¹, syfilis, kapavka, herpes – genitální opar, trichomoniáza²², chlamydie²³, kandidóza²⁴, žloutenka typu B. Nejzávažnější smrtelnou chorobou je AIDS²⁵, vyskytující se více mezi homosexuálními prostitutky, ale také mezi dětmi vykonávajícími prostituci (srov. Havlíčková, 2006).

KAPAVKA – pohlavní nemoc infikující močovou trubici u obou pohlaví a u žen navíc děložní čípek. Infikuje také sliznici nosohltanu, konečníku a oční spojivku. Ojedinele postihuje i klouby. Přenáší se pohlavním stykem genitálním, análním i orálním. K nepohlavnímu přenosu může dojít nedodržením hygienických pravidel, např. znečištěným ručníkem, žínkou nebo spodním prádlem. V případě neodborného léčení může mít za následek poruchu plodnosti. Příznaky kapavky způsobují časté

²¹ HIV – Human Immunodeficiency Virus = vir ze skupiny retrovirů způsobujících AIDS (Slovník cizích slov, 1996, s. 135).

²² Trichomoniáza – původcem je prvok bičenka poševní, přenosná pohlavním stykem (STI, 2008, s. 32).

²³ Chlamydiové nákazy – patří mezi bakteriální infekce přenosné sexuálním stykem (STI, 2008, s. 4).

²⁴ Kandidóza – infekce přenášená převážně pohlavním stykem, způsobená kvasinkou *Candida albicans* (STI, 2008, s. 14).

²⁵ AIDS – Acquired Immune Deficiency Syndrome = syndrom selhání imunity (STI, s. 20).

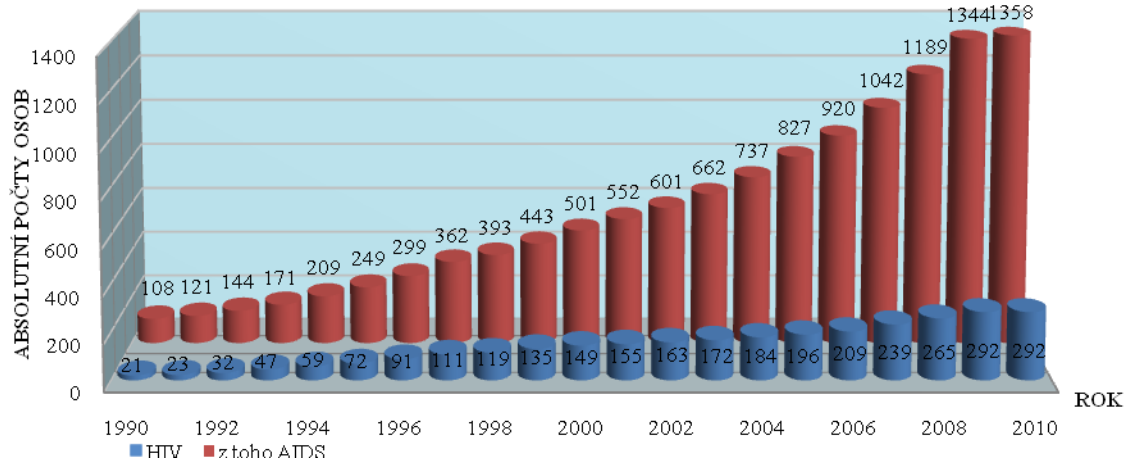
nutkání močení a bolest při ukončení močení. Při zánětu dochází k bolestem vystřelujícím do zad, stehů a střev.

SYFILIS (příjice) – přenáší se výhradně pohlavním stykem. Probíhá ve třech stadiích, kdy se střídá období klinické manifestace a období bezpříznakové. V případě nákazy může postihnout kterýkoli orgán nebo tkáň. Syfilis se projevuje zpočátku drobnou oděrkou na sliznici genitálu, později se vyvíjí v nebolestivý tvrdý vřed. V pozdějším stadiu se mohou objevit další infekční kožní projevy. Po dvou letech příznaky mizí a přechází do konečné fáze postihující orgány specifickým zánětem. V případě nedostatečného léčení či neléčení vůbec může způsobit v pozdním stadiu závažné poruchy osobnosti, demenci postiženého, tělesné deformity i úmrtí.

HIV – virus HIV se přenáší sexuálním stykem s infikovanou osobou, krví (např. infikovanými jehlami u narkomanů) a z matky na plod. Je původcem syndromu AIDS, tedy selhání imunitního systému. Nákaza se projevuje v 70 % případů po inkubační době (cca po 10 letech) příznaky připomínajícími chřipkové onemocnění, dále výrazným zvětšením uzlin na krku či v tříslech, nočním pocením. Po odeznění příznaků může být nemocný několik měsíců i let bez dalších symptomů. Infekce virem HIV je velmi komplikovaná a nelze říci, že léčba vede k uzdravení, ale může nakaženému prodloužit život. Díky vývoji léčby se z infekce HIV stává spíše chronické nevléčitelné onemocnění.

Po primární infekci se už od 3 – 4 týdnů začnou v krvi tvořit protilátky, jež jsou ukazatelem HIV positivity. Test HIV se doporučuje provést až po 10 týdnech od rizikového styku, přičemž výsledek se dozví jedinec po 1 – 2 týdnech (srov. Kaňka, 2008). V současné době však většina populace neví, že existují testy, které ukáží výsledek HIV positivity okamžitě. Používat ho smějí pouze lékaři nebo zdravotníci, není volně prodejný. Metoda rychlotestu spočívá v odebrání kapičky krve z prstu. Ke zjištění výsledku je potřeba, aby od infikování uběhly minimálně 4 týdny (srov. Veselý, 2010).

Obrázek 1 Vývoj HIV a AIDS v Česku v letech 1990 - 2010 (údaje k 31.1.2010)

Zdroj: (http://www.aids-pomoc.cz/info_statistiky.htm).

3. TRESTNĚPRÁVNÍ ASPEKTY PROSTITUCE

Samotná prostituce, ač lze o ní hovořit, jako o sociálně patologickém jevu není v současnosti v České republice trestně stíhána. I Zvěřina konstatuje, že neexistuje žádná dokonalá zákonná úprava, která by řešila prostituci (srov. Zvěřina, in Dvořáková, Truhlářová, 2004, s. 16). Stala se tedy u nás tolerovanou výdělečnou činností, neboť není ani povolena ani výslovně zakázána, z toho důvodu naši situaci silně kritizují zahraniční partneři (srov. Weiss, 2005). I když prostituce sama trestná není, lze postihovat trestné činy, které s ní přímo souvisejí. V této kapitole bych zaměřila pozornost na nejčastější trestné činy páchané na prostituujících se osobách a trestné činy, kterých se dopouští osoby provozující prostituci.

3.1 Právní úprava prostituce

HISTORIE A SOUČASNOST PRÁVNÍCH ÚPRAV

Problematiku prostituce řeší od roku 1922 zákon č. 241/1922 Sb., o potírání pohlavních nemocí, ve znění zákona č. 158/1949 Sb., a zákona č. 88/1950 Sb. Častými novelizacemi byl předmět zákona omezen pouze na ustanovení zakazující zřizování a udržování nevěstinců.

V případě veřejného nabízení sexuálních služeb přijala řada obcí obecní vyhlášky především na základě § 10 písm. a) zákona č. 128/2000 Sb., o obcích, ve znění pozdějších předpisů. Obecně závazné vyhlášky umožňují regulovat prostituci tak, aby nenarušovala veřejný pořádek v obci (rušení nočního klidu), neurážela mravní cítění veřejnosti a neohrožovala výchovu dětí a mládeže. Upravují možnost veřejně nabízet sexuální služby pouze v místech a čase stanovených obecní vyhláškou. Ustanovení vyhlášek mohou směřovat jak k osobám nabízejícím sexuální služby, tak k osobám sexuální služby poptávajícím, tedy na zákazníky. Takové jednání je stíháno pouze jako přestupek dle § 46 odst. 2 zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích, ve znění pozdějších předpisů.

Trestně právně lze postihovat i některé další protiprávní činy doprovázející prostituci. Patří sem trestná činnost páchaná na osobách provozujících prostituci i samotná trestná činnost těchto osob. Více pozornosti trestným činům souvisejícím s prostitucí budu věnovat v dalších částech této kapitoly.

Zmíním-li se o tzv. klubové prostituci, pak definici takových podniků v zákoně nenalezneme a v zásadě platí, že de iure nelze kontrolovat něco, co neexistuje. Majitelé podniků nabízejících sexuální služby jsou registrováni u živnostenského úřadu pod hostinskou činností či poskytování ubytovacích služeb, a tudíž se na ně vztahují právní předpisy, např. stavební, hygienické, o požární ochraně aj. Kontroly mohou provádět dozorové orgány a disponují právem vstupovat do veškerých prostor provozovny.

Ministerstvo vnitra v roce 2006 vypracovalo návrh věcného záměru zákona o regulaci prostituce spolu s návrhem o odstranění „Úmluvy o potlačování a zrušení obchodu s lidmi a využívání prostituce druhých osob, směřující k vymýcení prostituce a obchodování s lidmi“. Poslanecká sněmovna odmítla vypovědět úmluvu a odmítla se dále zabývat návrhem zákona o regulaci prostituce, který byl s úmluvou v rozporu. K přijetí zákona se přikláněly nejvíce obce, které trápí prostituce pouliční, ale i klubová, narušující veřejný pořádek (srov. Myslíková, 2008).

Návrh zákona o regulaci prostituce – řešení:

- umožňuje nabízet a vykonávat placené sexuální služby, provozovat zařízení určená k poskytování sexuálních služeb a provádět dozor nad těmito činnostmi;
- prostituci může vykonávat pouze fyzická osoba starší 18 let na základě registrace u příslušné obce v místě, kde by měla být prostituce vykonávána. Obecní úřad vydá po zaregistrování průkaz, jenž by měl povahu veřejné listiny, s platností jednoho roku (lze však průkaz opakovaně na žádost prodloužit). Podniky nabízející sexuální služby by musely také získat povolení s platností na 10 let (lze poté prodloužit) a majitelé by byli povinni vést evidenci průkazů osob pracujících v tomto zařízení;
- k žádosti o registraci musí osoby přiložit doklad o zdravotním pojištění, lékařský posudek určující, zda je osoba způsobilá tuto činnost vykonávat, výpis z evidence Rejstříku trestů a fotografie na průkaz. Lékařské vyšetření musí probíhat jednou za měsíc;
- nabízení sexuálních služeb na veřejných místech je zakázáno, pokud však obec nestanoví jiné podmínky obecně závaznou vyhláškou umožňující vykonávat

- prostituci pouze na určitých místech veřejného prostranství. V případě porušení by byly osoby kriminalizovány s odnětím svobody až na jeden rok;
- kontroly budou prováděny Policií ČR a obecní policií, jejíž příslušníci by dohlíželi na osoby, které nabízejí, vykonávají či vyhledávají sexuální služby, a zda dodržují povinnosti stanovené tímto zákonem;
 - nařizuje oznamovat povinnost vůči správci daně a pomohl by omezit trestnou a další protiprávní činnost související s prostitucí (srov. Vládní návrh zákona o regulaci prostituce, n.a., 2005).

Připomínky Hany Malinové z Občanského sdružení Rozkoš bez rizika k návrhu zákona o regulaci prostituce:

- za pozitivum považuje registraci provedenou v místě pracoviště, nikoli v místě trvalého bydliště;
- nedostatky vidí především v příliš vysokých sankcích, které by mohly být spouštěčem korupce v řadách kontrolujících orgánů (státních úředníků, policie, zdravotníků atd.), dále v kriminalizaci provozovatelů či poskytovatelů sexuálních služeb. Laická společnost se domnívá, že výše příjmů sexuálních pracovníků a pracovníků jsou enormně vysoké, přitom 15 – 20% z nich žije na hranici životního minima, zabezpečuje širší rozvětvenou rodinu. Okolo 7 % jsou osoby pologramotné a 0,5 % je zcela nigramotných. Tyto osoby nebudou schopny uhradit pokuty a jinou práci než prostituci stěží naleznou. Důsledkem je zaplnění našich věznic, jejichž provoz není levnou záležitostí;
- zdravotní kontrolu považuje za zbytečně častou, což bude mít za následek zatěžování zdravotnických zařízení. Inkubační doba přenosných infekcí včetně HIV je delší než 1 měsíc, takže i když pracovníce v sexbyznysu budou dle lékařského vyšetření zdravotně způsobilé, zároveň mohou být vysoce infekční. Přiklání se spíše k doporučení Světové zdravotnické organizace provádět vyšetření jednou za 3 měsíce. V rámci prokazování zdravotní způsobilosti si budou zákazníci jisti, že sexuální pracovníce je zdravá, budou naléhat na sexuální styk bez ochrany, čímž spíše dojde k nakažení zákazníkům než naopak;
- návrh detailně neřeší způsoby platby pojištění a daní z vykonávání prostituce. Navrhuje spíše zavést paušální způsob platby (srov. Malinová, 2008).

Dle mého názoru dalším negativum návrhu zákona spočívá v jednostranné orientaci na regulaci veřejného pořádku a nikoli na potřeby vycházející ze znalosti situace v terénu. Z návrhu zákona vyplývá, že není reálné prostituci, jako sociálně patologický jev, právním předpisem zakázat, ale spíše se pokusit dosáhnout určitých opatření tak, aby prostituce nebyla veřejností pocíťována jako výrazný zdroj narušování veřejného pořádku, ale aby také nepředstavovala vážná zdravotní rizika.

Prostituce byla, je a bude. Žádná společnost před námi se nedokázala s prostitucí vypořádat a dnes již víme, že ji nelze nadobro vymýtit. Bylo by určitě žádoucí, aby se zákonodárci více tímto choulostivým sociálním problémem zabývali. Každá regulace, byť úplně nedokonalá, je rozhodně lepším řešením než přehlížené a nekontrolovatelné bujení jakéhokoliv negativního jevu. Pokusit se vnést do celé věci pravidla a řád. Mnoho jedinců vykonává prostituci dobrovolně, měli bychom je proto přestat kriminalizovat. Na druhou stranu je množství těch, kteří jsou do prostituce nuceni, podejme jim pomocnou ruku. V České republice působí několik kvalitních neziskových organizací, které se touto problematikou zabývají a jejichž návrhy vycházejí z dlouholeté praxe.

3.2 Trestné činy páchané na prostituujících osobách

„Obchodování s lidmi (§ 168) - kdo přiměje, zjedná, najme, zláká, svede, dopraví, ukryje, zadržuje nebo vydá dítě, aby ho bylo jiným užito k pohlavnímu styku nebo k jiným formám sexuálního zneužívání nebo obtěžování anebo k výrobě pornografického díla, k nuceným pracím nebo k jiným formám vykořisťování, anebo kdo kořistí z takového jednání“ (zák. č. 40/2009 Sb.).

Objektem tohoto trestného činu nemusí být pouze dítě, ale i jiná osoba. Obsahem skutkové podstaty je ochrana svobodného rozhodování osoby v sexuální oblasti, postihuje jakékoliv projevy porušující morální zásady společnosti a v oblasti zneužívání člověka k pokořujícím sexuálním službám a dalším formám byť jen sexuálního obtěžování nebo zneužívání. Poskytuje též ochranu před nevolnictvím a otroctvím, nucenými pracemi a jinými formami vykořisťování (srov. Havlíčková, 2006).

„Zbavení osobní svobody (§ 170) - kdo jiného bez oprávnění uvězní nebo jiným způsobem zbaví osobní svobody“.

„Omezování osobní svobody (§ 171) - kdo jinému bez oprávnění brání užívat osobní svobody“.

„Zavlečení (§ 172) - kdo jiného lstí, násilím nebo hrozbou násilí nebo jiné újmy zavleče do ciziny, nebo ho přiměje, aby se do ciziny odebral, nebo ho odvrací od návratu z ciziny“. Stejně tak zavlečení z ciziny do České republiky (zák. č. 40/2009 Sb.).

Tento trestný čin souvisí jak s trestným činem kuplířství, tak s obchodováním s lidmi. Pachatel za účelem provozování prostituce dopraví jiného proti jeho vůli do zahraničí (srov. Havlíčková, 2006).

„Vydírání (§ 175) - kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy nutí, aby něco konal, opominul nebo trpěl“(zák. č. 40/2009 Sb.).

Trestné činy dle §§ 170, 171 a 175 řadíme mezi trestné činy proti svobodě a lidské důstojnosti v případě, že osoba je nucena prostituci vykonávat nebo s ní chce přestat, a to jí není umožněno. Tyto situace způsobují převážně kuplíři nebo osoby, na nichž jsou oběti závislé. Pachatelé své oběti hlídají a zadržují v různých objektech. Toto jednání může být doprovázeno i psychickým terorizováním či fyzickým násilím a dalšími donucovacími prostředky (srov. Havlíčková, 2006).

„Znásilnění (§ 185) - kdo jiného násilím nebo pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku nebo kdo k takovému činu zneužije jeho bezbrannosti“ (zák. č. 40/2009 Sb.).

Znásilnění se může dopustit jak „pasák“, tak majitel podniku nebo jiná osoba v rámci „zaučení“ nezkušených dívek či chlapců do různých sexuálních praktik. Znásilňování je prováděno i samotným zákazníkem. Často jsou znásilňovány děti nabízející pohlavní styk za úplatu, neboť pachatelé zneužívají jejich nezkušenosti, naivitu a bezbrannosti (srov. Havlíčková, 2006).

„Sexuální nátlak (§ 186) - kdo jiného násilím, pohrůžkou násilí nebo pohrůžkou jiné těžké újmy donutí k pohlavnímu styku sebeukájením, k obnažování nebo jinému nesrovnatelnému chování“.

„Pohlavní zneužití (§ 187) - *kdo vykoná soulož s dítětem mladším patnácti let nebo kdo je jiným způsobem pohlavně zneužije“.*

„Kuplířství (§ 189) - *trestného činu kuplířství se dopustí, „kdo jiného přiměje, zjedná, najme, zláká nebo svede k provozování prostituce nebo kdo kořistí z prostituce provozované jiným“ (zák. č. 40/2009 Sb.).*

Základní skutková podstata kuplířství spočívá ve způsobu spáchání trestného činu. Může se jednat o pachatele, kteří jako podnikatelé nahlásili živnostenskému úřadu, že provozují např. hostinskou činnost či ubytování. V rámci své činnosti inzerují v novinách nabídky pracovních příležitostí pro dívky a mladé ženy do své provozovny. V tomto případě lze hovořit o nočním klubu. Přislíbí dívkám ubytování a trvalý či vedlejší pracovní poměr s vysokým příjmem finančních prostředků. Jedná se tedy o provozování prostituce. Co se týče kořistění z prostituce provozované jiným, nemusí pachatel požadovat nebo vynucovat hmotný prospěch z prostituce jiného, ale může se jednat jen o opakované přijímání úplaty za to, že poskytuje ubytování za účelem vykonávání prostituce (srov. Bláha, 2008). Zjednáním se rozumí uzavření smlouvy nebo dohody, jejímž předmětem je realizace prostitučního chování. V tomto případě je nutný souhlas jak kuplíře, tak prostitutky. Pokud kuplíř využije svého vlivu, přiměje tak jiného k prostituci (srov. Weiss, 2005).

„Svádění k pohlavnímu styku (§ 202) - *kdo nabídne, slíbí nebo poskytne dítěti nebo jinému za pohlavní styk s dítětem, pohlavní sebeukájení dítěte, jeho obnažování nebo jiné srovnatelné chování za účelem pohlavního uspokojení úplaty, výhodu nebo prospěch“ (zák. č. 40/2009 Sb.).*

Z hlediska objektivní stránky se jedná o trestní postih pachatele, který se dopouští svádění osoby mladší 18 let k provozování prostituce nebo podobnému sexuálnímu chování nebo jen využívá osoby poskytující sexuální služby. Objektem je tedy zájem ochránit děti a mládež před komerčním sexuálním zneužíváním (srov. Bláha, 2008).

„Nedovolená výroba a jiné nakládání s omamnými a psychotropními látkami (§ 283) - kdo neoprávněně vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, zprostředkuje, prodá nebo jinak jinému opatří nebo pro jiného přechovává omamnou nebo psychotropní látku, přípravek obsahující omamnou nebo psychotropní látku, prekursor²⁶ nebo jed“ (zák. č. 40/2009 Sb.).

Takového trestného činu se mohou dopouštět kuplíři, aby tak podporovali, svedli osoby k užívání návykové látky či alkoholu za účelem chovat se prostitučně. Jsou proto označováni za zprostředkovatele drog svých „oveček“, neboť dochází k případům, kdy se tyto osoby na omamných látkách stanou závislé a jediným vředlečným způsobem, jak si koupit drogy se stává právě prostituce (srov. Havlíčková, 2006).

„Padělání a pozměňování veřejné listiny (§ 348) - kdo padělá veřejnou listinu nebo podstatně změní její obsah v úmyslu, aby jí bylo užito jak pravé, nebo takovou listinu užije jako pravou, kdo takovou listinu opatří sobě nebo jinému nebo ji přechovává v úmyslu, aby jí bylo užito jako pravé, nebo kdo vyrobí, nabízí, prodá, zprostředkuje nebo jinak zpřístupní, sobě nebo jinému opatří nebo přechovává nástroj, zařízení nebo jeho součást, postup, pomůcku nebo jakýkoli jiný prostředek, včetně počítačového programu, vytvořený nebo přizpůsobený k padělání nebo pozměnění veřejné listiny“.

„Účast na organizované zločinecké skupině (§ 361) - kdo založí organizovanou zločineckou skupinu, kdo se činnosti organizované zločinecké skupiny účastní, nebo kdo organizovanou zločineckou skupinu podporuje“ (zák. č. 40/2009 Sb.).

V tomto případě hovoříme o **organizované kriminalitě**, pod níž si lze představit skupinu osob získávajících finanční prostředky prodejem nelegálního zboží či poskytováním právně nedovolených služeb, k nimž patří nejčastěji prodej drog a provozování kuplířství (srov. Jedlička, 2004).

²⁶ Prekursor – výchozí látka, částice, z níž vzniká chemickou přeměnou výsledný produkt (Slovník cizích slov, 1996, s. 271).

3.3 Trestné činy prostituujících osob

„Šíření nakažlivé nemoci (§ 152) - *kdo úmyslně způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí“* (zák. č. 40/2009 Sb.).

Ustanovení má za cíl chránit zdraví a život lidí před nebezpečím rozšíření nakažlivých chorob, jimiž se rozumí pohlavní nemoci, AIDS, cholera, salmonelóza, tuberkulóza aj. (srov. Bláha, 2008).

„Ohrožování pohlavní nemocí (§ 155) - *kdo jiného vydá, byť i z nedbalosti, nebezpečí nákazy pohlavní nemocí“* (zák. č. 40/2009 Sb.).

Znak vydání jiného v nebezpečí je v tomto smyslu chápán jako pouhé ohrožení jiné osoby pohlavní nákazou, ale musí jít o reálné a bezprostřední ohrožení. K tomu zpravidla dochází při pohlavním styku (srov. Bláha, 2008).

„Loupež (§ 173) - *kdo proti jinému užije násilí nebo pohrůžky bezprostředního násilí v úmyslu zmocnit se cizí věci“* (zák. č. 40/2009 Sb.).

K loupeži zpravidla dochází lstí, kdy prostitutka, často za pomoci svých kompliců, okrade klienta po vlákání do bytu za účelem poskytnutí sexuálních služeb. V druhém případě může využít prostitutka, tzv. uspávačka, omamných látek a po jejich aplikaci, kdy zákazník upadne do spánku, jej oloupí (srov. Havlíčková, 2006).

„Prostituce ohrožující mravní vývoj dětí (§ 190) - *kdo provozuje prostituci v blízkosti školy, školského nebo jiného obdobného zařízení nebo místa, které je vyhrazeno nebo určeno pro pobyt nebo návštěvu dětí“*.

„Šíření pornografie (§ 191) - *kdo vyrobí, doveze, vyveze, proveze, nabídne, činí veřejně přístupným, zprostředkuje, uvede do oběhu, prodá nebo jinak jinému opatří fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo, v němž se projevuje násilí či neúcta k člověku, nebo které popisuje, zobrazuje nebo jinak znázorňuje pohlavní styk se zvířetem. Kdo písemné, fotografické, filmové, počítačové, elektronické nebo jiné pornografické dílo nabízí, přenechává nebo zpřístupňuje dítěti, nebo na místě, které je dětem přístupné, vystavuje nebo jinak zpřístupňuje“* (zák. č. 40/2009 Sb.).

Dle Weisse pornografické dílo současně vyvolává pocit studu a porušuje morální normy uznávané společností. Je třeba rozlišit, co se za pornografické dílo nepovažuje. Autor uvádí, že nelze za něj považovat zobrazené nahé lidské tělo při koupání, stání modelem v ateliéru či exteriéru, k reklamním účelům a zobrazení na různých předmětech určených k vědeckým či osvětovým cílům. Právní úprava tak zcela jasně nevystihuje, co je a co není pornografickým dílem. Na rozšiřování dětské pornografie se z velké části podílí internetová síť. Pachatelé si během několika minut mohou stáhnout pornografické materiály, v nichž účinkují i velmi malé děti (srov. Weiss, 2005).

„Opuštění dítěte (§ 195) - *kdo opustí dítě nebo jinou osobu, o kterou má povinnost pečovat a která si sama nemůže opatřit pomoc, a vystaví ji tím nebezpečí smrti nebo ublížení na zdraví“* (zák. č. 40/2009 Sb.).

„Ohrožování výchovy mládeže (§ 201) - *kdo byť i z nedbalosti ohrozí rozumový, citový nebo mravní vývoj dítěte tím, že ho svádí k zahálčivému nebo nemravnému životu, umožní mu vést zahálčivý nebo nemravný život, umožní mu opatřovat pro sebe nebo pro jiného prostředky trestnou činností nebo jiným zavrženíhodným způsobem, nebo závažným způsobem poruší svou povinnost o ně pečovat nebo jinou svou důležitou povinnost vyplývající z rodičovské zodpovědnosti“* (zák. č. 40/2009 Sb.).

Zahálčivý způsob života je veden osobou, která nemá dostatečný a legální zdroj obživy, není zaměstnána nebo pracuje jen občas a snaží se zdroj obživy nalézt buď v páčání trestné činnosti (např. páčání majetkové delikvence), nebo v činnosti hodnocené společností jako nežádoucí. Může se jednat o žebráctví, jakékoli skryté formy sexuálních služeb, hazardních her apod. Zahálčivý způsob života je spojen s jeho nemravnými aspekty, jimiž se rozumí způsoby nebo formy chování vedené v rozporu s přijatými morálními zásadami. Může se jednat o prostituci, alkoholismus, narkomanii či nedodržování zásad hygieny (srov. Bláha, 2008).

„Krádež (§ 205) - *kdo si přisvojí cizí věc tím, že se jí zmocní a způsobí tak na cizím majetku škodu nikoliv nepatrnou, čin spáchá vloupáním, bezprostředně po činu se pokusí uchovat si věc násilím nebo pohrůžkou bezprostředního násilí, čin spáchá na věci, kterou má jiný na sobě nebo při sobě, nebo čin spáchá na území, na němž je prováděna nebo byla provedena evakuace osob“*.

„Přechovávání omamné a psychotropní látky a jedu (§ 284) - kdo neoprávněně pro vlastní potřebu přechovává v množství větším než malém omamnou látku konopí, pryskyřici z konopí nebo psychotropní látku obsahující jakýkoli tetrahydrokanabinol, izomer nebo jeho stereochemickou variantu (THC)“ (zák. č. 40/2009 Sb.).

Závěrem lze shrnout, že výše zmíněné trestné činy spolu souvisí a vzájemně se prolínají. Spáchání nějakého trestného činu může v konečném důsledku obsahovat i další trestné činy s ním související, z čehož se dále odvíjí stanovení sankce za spáchání trestného činu a výše trestní sazby.

4. PREVENCE PROSTITUČNÍHO CHOVÁNÍ

„*Pojem prevence pochází z latinského slova praeventus a znamená zákrok předem. V širším slova smyslu prevence znamená předcházení nežádoucímu jevu a ochrana před ním*“ (Chmelík, 2003, s. 33). V užším slova smyslu ji lze chápat např. jako prevenci kriminality, prevenci mládeže před negativními jevy a před negativními sexuálními praktikami apod. (srov. Chmelík, 2003).

Prevence kriminality mládeže spočívá v důsledném odstraňování negativních výchovných faktorů a v utváření vhodných podmínek pro zdravý duševní a psychický vývoj mládeže. Tato prevence má těžiště především v rodině, dále ve výchovných a vzdělávacích zařízeních, ale i v nově vznikajících organizacích poskytujících mládeži možnost výběru v rámci individuálních zájmů a předpokladů.

Prevence kriminality dětí a mládeže podle Jedličky vyžaduje:

- a) péči o duševní hygienu ve společnosti s cílem odolávání vůči zátěži a konfliktům podporujícím asociální sklony,
- b) včasnou intervenci disociálního²⁷ chování v počátcích, aby nedocházelo k rozvíjení delikventního chování. Na včasném zákroku se podílejí zejména pedagogové. Ti by měli směřovat pozornost na výcvik sociálních komunikativních dovedností (empatii²⁸, asertivitu²⁹, persuazi³⁰ a umění naslouchat),
- c) od mladistvých páchajících trestnou činnost zvládnutí základů resocializace³¹ a reedukace³², na nichž se podílejí výchovné a diagnostické ústavy pro mládež (srov. Jedlička, 1998).

Chmelík uvádí, že je prevence kriminality prováděná ve třech základních rovinách:

- 1) **Generální prevence** – soustřeďuje trestněprávní prevenci založenou na preventivním účinku trestu nebo jiných trestněprávních opatření včetně alternativních trestů (srov. Chmelík, 2003).

²⁷ Disociální chování – nesociální, nepřizpůsobivý, nespolečenský, od sociálního oddělený (Hartl, Hartlová, 2004, s. 116).

²⁸ Empatie – vcítění do prožitků druhého člověka.

²⁹ Asertivita – sebeprosazování.

³⁰ Persuaze – ovlivňování postojů a jednání člověka přesvědčováním a věcnou argumentací (Hartl, Hartlová, 2004, s. 407).

³¹ Resocializace – znovuzачlenění do společnosti.

³² Reedukace – převýchova.

2) **Sociální prevence** – podílí se na ovlivňování procesu postupného začleňování jedince do společnosti a směřuje své aktivity na změnu špatných ekonomických a společenských podmínek (srov. Dubský, Urban, 2005). Působí ve formě primární, sekundární a terciární prevence.

a) *Primární prevence* – si klade za cíl předejít delikventnímu jednání u dětí, které se ještě nežádoucího chování porušující sociální i právní normy nedopustily, ale vykazují určité znaky, na základě nichž lze usoudit, že by se jej později dopustit mohly (srov. Jedlička, 2004).

Pro maximální účinnost primární prevence je vhodné zaměřit pozornost k obyvatelům s nízkým věkem, na prostředí, v němž dochází k utváření postojů a hodnot, a na sociální vztahy. V primární prevenci je nutná přítomnost vychovatele (rodič, učitel apod.) podílejícího se na utváření osobnosti jedince (srov. Chmelík, 2003). Dobrá prevence musí předcházet různým typům sociálního selhání, např. kriminalitě, záškoláctví, drogové závislosti, předčasnému těhotenství, nákaze virem HIV (srov. Jedlička, 2004). Na pozitivním vlivu na utváření osobnosti se velmi zřídka podílejí massmédia. Jejich cíl by měl směřovat k tomu, aby nežádoucí jev vůbec nenastal. Massmédia však plní úlohu v negativním smyslu, neboť komerční televize prezentují ve svých pořadech opačnou formu pohledu na lidskou sexualitu a násilí se zde vyzdvihuje jako běžná forma řešení konfliktů (srov. Chmelík, 2003).

b) *Sekundární prevence* – zaměřuje se na vybranou cílovou skupinu vykazující známky sociálně patologického chování. Cílovou skupinou jsou ohrožené děti vedené v registru orgánu sociálně-právní ochrany dětí, tedy děti zanedbávané, děti na ulici nebo pobývající v ústavní výchově, postižené, zneužívané a týrané děti v rodinách apod.

Pozornost je nutno zaměřovat i na rizikové rodiny, jejichž členové vykazují závislostní chování na omamných látkách, jsou nezaměstnaní, vyskytují se u nich projevy domácího násilí a na děti nenavštěvující pravidelné lékařské preventivní prohlídky (srov. Vaníčková, 2007). Sekundární prevence spočívá ve včasné intervenci problému, kdy se poskytuje poradenství a sociální péče. Lze sem zařadit např. linky důvěry, různé poradny, výchovné poradce ve školách a sociální pracovníky.

c) *Terciární prevence* – úkolem terciární prevence je poskytnutí odborné pomoci a pomoci při znovuzачlenění do společnosti dětem a mladistvým, kteří se již dopustili nějakého trestného činu či přestupku. Patří sem jedinci provozující prostituci, podílející se na šikanování, používající násilí a vykazující známky kriminálního chování. K zabránění dalšímu nežádoucímu chování slouží léčebná zařízení, poradenské služby, vězeňská zařízení aj.

3) *Situační prevence* – zabývá se mapováním míst typických pro páchaní trestné činnosti a poznáním okolností předcházejících trestnému činu či k němu vedoucích (srov. Chmelík, 2003). Snaží se o znesnadnění páchaní kriminální činnosti zejména technickými opatřeními, např. kamerovými systémy, a zvyšují tak pocit bezpečí občanů např. vytvářením bezpečných zón v exponovaných lokalitách (srov. Jedlička, 2004).

V následujícím textu se budu zabývat nejzákladnějšími vlivy na utváření osobnosti mimo rodinné prostředí. O něm bylo pojednáno výše v podkapitole věnující se příčinám prostituce, nyní se zaměřím na ostatní instituce.

„Pro nezletilé a mladistvé jedince, sociálně dezorientované a citově deprivované z rodinného prostředí, v němž vyrůstají, bývá často jedinou nadějí škola. Lépe řečeno osobnostně vyzrálý a odborně erudovaný pedagog, motivovaný pomoci svým žákům“ (Jedlička, 2004, s. 323).

Do charakteristik takového pedagoga patří schopnost vyslechnout děti mající specifické problémy, poradit jim a směřovat je k takovému stylu života, jenž dá jejich životu smysl. Jeho posláním je naučit tyto děti uvědomění hodnot sebe sama a pomoci jim odolávat různým závislostem a sebedestruktivnímu chování³³. I přes veškerou snahu se neustále vyskytují problémy bránící v práci pedagogů s výchovně problémovými jedinci spočívající v platné legislativě nevymezující srozumitelně jejich pravomoci. Dochází k situacím, v nichž se pedagogům nepodaří včas zasáhnout na pravém místě a s přiměřeným výsledkem. Mnohdy ani pedagogové nedokáží efektivně reagovat na vzdorovité až agresivní chování žáků a postrádají dovednosti v komunikaci s antisociálně orientovanými jedinci. Přesto zaujímá škola nezastupitelné místo v oblasti prevence sociálně patologických jevů. V rámci výchovně vzdělávacího procesu si jedinci osvojují znalosti a dovednosti, utvářejí se jejich životní postoje a hledají ucelený

³³ Sebedestrukce – sebeubližování, sebepoškození.

názor na život. Jedinci vykazující sociálně patologické chování navštěvují základní, praktické a střední školy, učiliště, dokonce i gymnázia. Je nutné těmto žákům pomoci dříve, než opustí školský systém (srov. Jedlička, 2004).

Různorodé a mnohočetné obtíže provázející dospívání nejednoho mladého člověka přinesly zjištění, jak uvádí Jedlička, že tradiční „institucionalizované“ způsoby ovlivňování mládeže nemohou samy naplňovat výchovné a vzdělávací cíle. Do popředí se dostává vedle rodiny, školy a dalších školských institucí i **sociální pedagogika** chápaná jako „*instance pomáhající vyrovnávat vznikající rizika a konflikty a spolupracuje na přeměnách a vývoji společnosti*“ (Jedlička, 2004, s. 358).

Jedlička se v literatuře zmiňuje o sociální pedagogice jako o oboru zaměřujícím se na úlohu prostředí v procesu výchovy a snaží se porozumět výchovným vlivům vycházejícím z určitého prostředí. Shodují se s tvrzením autora, že sociální pedagogika je spíše „*pomocí k výchově a podporou kučení se než výchovou a vzděláváním*“. Tvrzení je vyhovující i z hlediska preventivního obsahu sociální pedagogiky, která se snaží o rozšiřování existujících socializačních cest či kompenzaci rizikových procesů, jimiž děti nebo dospívající procházejí v konkrétních životních a sociálních situacích (Jedlička, 2004, s. 359).

Sociálně pedagogická práce s rizikovými dětmi a dospívající mládeží nacházející se v obtížných situacích není snadná. Život těchto jedinců provázejí komplikované situace, za něž lze považovat rozpad rodiny, častou změnu bydliště či školní problémy nebo negativní zkušenosti, jako jsou: zanedbávání rodiči, týrání v dětství, sexuální zneužívání, promiskuita, návykové látky, šikana aj. Málodky si tito jedinci uvědomují skutečnost, že potřebují odbornou pomoc, a nesnaží se proto sami vyhledat obvyklé a standardní formy služeb, neboť nedokáží posoudit, zda služby odpovídají jejich konkrétní situaci, nebo se o nich vůbec nedoslechli. Nejčastějším důvodem podle Jedličky bývá stud nebo strach z přímého kontaktu s odborníky, zvláště u jedinců, kteří se stali obětmi domácího násilí, alkoholismu, drogové závislosti rodičů, zvrhlých sexuálních praktik nebo nucené prostituce aj. (srov. Jedlička, 2004).

V těchto případech sehrává důležitou roli tzv. nízkoprahově organizované působení, jehož cílem je prolomení studu u rizikových jedinců a navázání osobního kontaktu s nimi. Jedlička uvádí definici pojmu „*nízkoprahovost*“, která znamená „*že poskytovatel organizuje a uspořádá službu (péči, pomoc i intervenci) tak, aby byla*

umožněna její maximální přístupnost a fyzická dostupnost. Poskytovat službu nízkoprahově předpokládá úsilí sledovat, vyhodnocovat a následně odstraňovat technické, psychologické a sociální bariéry, které by bránily cílové skupině ve vstupu do prostoru zařízení či při využití nabídky poskytovaných služeb“ (Jedlička, 2004, s. 377).

Prevenici nízkoprahově organizovaných sociálních a výchovných služeb nelze zaměřovat na jediný problém. Soustřeďuje se na jedince závislé na návykových látkách, provozujících prostituci, ale i na záškoláky nebo „útěkáře“ z domova s cílem vyhledat tyto znevýhodněné nebo ohrožené jedince a minimalizovat rizika problémů spojených s jejich životem v subkultuře.

Mezi nízkoprahově organizované služby patří např. kontaktní centra zaměřující se především na jedince drogově závislé či mladé prostitutky a terénní práce – streetwork – působící v prostředí, v němž se nacházejí rizikové cílové skupiny (srov. Jedlička, 2004). **Nízkoprahová centra** slouží cílovým skupinám ke společnému trávení volného času, k rozvoji jejich samostatnosti a snaží se jim nabídnout sociální pomoc, aniž by museli jedinci sdělovat identifikační údaje o své osobě. Mohou mít charakter:

- *stacionární* – budova,
- *mobilní* – odstavené autobusy, maringotky, výhodou mobilního centra je přemísťování se do problematických míst (srov. Matoušek, 2008).

Uvádím specifikaci anglického výrazu „**streetwork**“. Toto slovo v českém překladu znamená práce na ulici, ale spíše je známo pod českým ekvivalentem **terénní práce**. V literatuře je pojem streetwork míněn jako „*specifická vyhledávací, mobilní terénní sociální práce, která zahrnuje aktuální nízkoprahovou nabídku sociální pomoci uživatelům drog a osobám zpravidla mladšího věku žijícím rizikovým způsobem života, u nichž je předpoklad, že sociální pomoc potřebují a dosud nejsou v kontaktu s příslušnou institucí. Tyto osoby (klienti) jsou kontaktovány ve svém přirozeném prostředí, tzn. v místech a v době, kde a kdy se nejvíce vyskytují*“ (Matoušek, 2008, s. 169).

Streetwork je vykonáván např. v parcích, podchodech, nádražích, sklepích, rockových klubech, restauracích, diskotékách, hernách apod. Z výčtu míst vyplývá, že streetworker nevykonává svoji činnost pouze na ulici, jak uvádí doslovný překlad. Snaží se nabídnout pomoc převážně mladistvým žijícím rizikovým způsobem života a ukázat jim tak cestu k jiným způsobům bytí. Práce streetworkera rovněž spočívá v navázání

prvního kontaktu, vzájemného poznání jedince či skupiny a získání si tak jejich důvěry (srov. Matoušek, 2008).

Aby bylo možné předcházet negativním jevům, je nezbytné nežádoucí jevy poznat, charakterizovat, popsat, analyzovat, znát příčinu těchto jevů, jejich vývoj, vnější a vnitřní projevy atd. Jelikož se tyto jevy, jako je problematika prostituce, šíření pornografie aj., už vyskytují, společnost se spíše soustřeďuje na již vzniklé negativní jevy. Cílem prevence je omezit, změnit nebo alespoň snažit se zmírnit následky a negativní dopad na společnost, pokud je nedokáže trvale vymýtit (srov. Chmelík, 2003).

Jedlička konstatuje, že čím více bude veřejnost znepokojena deviantním chováním, tím více bude vyvíjen tlak na učitele a vychovatele, neboť budou společností nuceni obracet pozornost k možnostem včasné prevence a nápravy tam, kde se začne vyskytovat nežádoucí vývoj žáků.

V rámci preventivního opatření nelze opominout také propagování a realizování kurzů pro rodiče, zapojení masových sdělovacích prostředků do osvětových a vzdělávacích aktivit. Cílem této oblasti je zkvalitnění života rodin. K realizaci těchto činností je třeba spolupráce s politickými stranami, církvemi či společenskými organizacemi (srov. Jedlička, 1998).

V této souvislosti bych doporučila v rámci prevence nežádoucího jednání promítat ve školských institucích časosběrný dokument paní Heleny Třeštíkové mapující čtrnáct let života mladé narkomanky Katky a jejího zápasu se závislostí. Katka propadla závislosti na omamných látkách, zejména na heroinu a pervitinu. Po rozchodu se svým přítelem, s nímž zažívala heroinovou lásku, se pro ni hlavním zdrojem peněz stala prostituce. Po nějaké době potkala nového přítele, s nímž otěhotněla. Po narození dcery, bohužel už také závislé, se několikrát Katka pokusila o odvykací léčbu, ale pokaždé léčba skončila neúspěšně, neboť vábení drogy bylo silnější. Katka byla zbavena práv na dítě a se svým přítelem žili ve squatu mezi igelitovými taškami, ve špíně mezi injekčními stříkačkami a nedopalky cigaret. Dokument je opravdu šokující, emotivní, nezkraslený a zachycuje syrovou skutečnost. Osobně jsem jej zhlédla a dle mého názoru by účinkoval stejným způsobem i na mladistvé, kteří by nahlédli do skutečného světa narkomanů a sledovali postupnou devastaci osobnosti, kterou má požívání drog na svědomí.

Prevence ze zdravotního hlediska před pohlavně přenosnými chorobami, které způsobuje promiskuitní a prostituční chování, spočívá především v dodržování zásad bezpečnějšího sexu. Tyto informace je třeba šířit především mezi ženy pracující v „sexbyznysu“, ať již na ulici nebo v klubových a jiných zařízeních, formou informačních letáků, brožurek a nabízením prostředků pro bezpečný pohlavní styk (kondomy a lubrikační gely). Kondom brání přímému styku sliznic (úst, anální sliznice či pohlavních orgánů) a brání tak přenosu viru HIV. Lubrikační gel zabraňuje protržení kondomu v případě, že žena není dostatečně zvlhčená nebo při análním styku. Co se týče zdraví, důležité je udržovat obranyschopnost organismu. Zdravý organismus je mnohem lépe odolný vůči infekcím (srov. Matoušek, 2005). V rámci osobního setkání s MUDr. Radimem Uzlem jsem s ním vedla rozhovor o problematice prostituce. Zmínil v něm, že je nezbytně nutné podávat celé populaci více informací o zdravotní výchově, dbát o své zdraví, neboť mnohdy klienti prostituujících osob nedbají striktního dodržování bezpečného sexu, ba naopak vyžadují pohlavní styk a jiné sexuální praktiky bez ochranných prostředků.

4.1 Organizace zabývající se prevencí prostituce

Na prevenci sociálně patologických jevů, k nimž zařazujeme prostituci, se podílí zejména státní subjekty. Hlavním je **MINISTERSTVO VNITRA ČR**, odbor prevence kriminality, jehož úkolem je poskytování finančních prostředků státním i nestátním organizacím zabývajícím se prevencí. Odbor prevence kriminality plní i úkoly související s problematikou obchodu s lidmi. Vydávají publikace s informacemi o této problematice, komunikují s oběťmi obchodu s lidmi a snaží se obětem poskytnout možnost vstupu do „**Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi**“. Cílem programu je poskytnout obětem podporu, ochranu, motivovat je ke svědecké výpovědi, napomáhat orgánům činným v trestním řízení při odhalování, stíhání, usvědčení a potrestání pachatelů. Lze jim také umožnit a zajistit návrat do své země (srov. Holanová, 2007).

Dále **MINISTERSTVO MLÁDEŽE A TĚLOVÝCHOVY ČR** se má zabývat primární prevencí na školách dle vládou schváleného Programu sociální prevence a prevence kriminality. V kompetenci **MINISTERSTVA PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ ČR** je řešení sekundární prevence zaměřené na rizikové jedince a jejich rodiny. Své úkoly v oblasti prevence si také plní **MINISTERSTVO ZDRAVOTNICTVÍ ČR**, **MINISTERSTVO SPRAVEDLNOSTI ČR** a také **nevládní a charitativní organizace** (srov. Matoušek, 1998).

Stručně zde zmíním některé organizace zabývající se prevencí prostituce a pohlavně přenosných chorob. Blíže pak specifikuji dvě organizace (Rozkoš bez rizika, a La Strada), neboť jsem měla příležitost osobního setkání s pracovníky těchto dvou organizací.

PROJEKT ŠANCE – projekt založil streetworker, psychoterapeut a výtvarník László Sümegh za účelem vytvoření preventivního a humanitárního programu pro komerčně sexuálně zneužívané děti a mládež a pro oběti obchodování s lidmi. Díky finanční podpoře Ministerstva zdravotnictví ČR a Městské části Praha 1 a 2 otevřel streetcentrum, poskytujícím dětem a dospělým žijícím na ulici občerstvení, sociální zázemí i náhradní oblečení. Klientela projektu se pohybuje ve věku 15 – 18 let a více, stává se, že centrum Šance navštíví i chlapci ve věku 12 – 13 let, kteří jsou na útěku z domova či ústavního zařízení a bojí se odhalení.

PROJEKT KARO – přeshraniční občanské sdružení KARO se zaměřuje na sociální práci v prostituční a drogové scéně Euroregionu Egrensis (jedná se o oblasti měst Aše, Chebu, Kynšperku, Sokolova, Karlových Varů, Ostrova, Jáchymova, Chomutova, Mariánských Lázní, Plavna a příslušného okresu). Cílem sdružení je boj proti nucené prostituci, proti obchodu s lidmi a sexuálnímu vykořisťování dětí. Prevenci také směřují na minimalizaci šíření HIV/AIDS a pohlavně přenosných nemocí (srov. Milfait, 2008).

PROJEKT PREVENCE AIDS: JANA – hlavním cílem tohoto projektu je předcházet, poznat a léčit pohlavně přenosné nemoci a zlepšit tak lékařské, sociální a psychické situace žen při prostituci. Pracovníci soustřeďují svou činnost zejména na česko-bavorských hranicích. Spolupracují i s jinými institucemi zabývajícími se stejnými problémy (srov. Projekt prevence AIDS: Jana, n.d.).

PROJEKT MAGDALA – jedná se o občanské sdružení v rámci ČR nabízející pomoc obětem obchodování s lidmi, sexuálního násilí a nucené prostituce. Nabízí těmto osobám okamžitou pomoc, klidné a bezpečné prostředí, ošacení, občerstvení, zdravotní i sociální pomoc, chráněné bydlení, psychologickou podporu a především možnost podání žádosti o vstup do **Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi** (ve spolupráci s MV ČR). Dále je sdružení schopno zprostředkovat pomoc při návratu do země původu. Cílovou skupinou jsou především mladé klientky, mnohdy i nezletilé, kterým se podařilo uniknout ze zotročení a touží začít nový život. Projekt Magdala vykonává práci v terénu, poskytuje informace o této problematice na školách a spolupracuje také s Rozkoší bez rizika a La Stradou (srov. Milfait, 2008).

ROZKOŠ BEZ RIZIKA

V rámci své bakalářské práce jsem osobně navštívila občanské sdružení Rozkoš bez rizika se sídlem v Brně, které má pobočku i v Praze. Jedná se o nestátní neziskovou organizaci (občanského sdružení), disponuje registrovaným zdravotnickým zařízením a jeho registrovanými sociálními službami jsou terénní práce a odborné sociální poradenství. Činnost sdružení je soustředěna celorepublikově.

Cíl organizace

Cílem této organizace je prevence pohlavních chorob, především HIV/AIDS a snižování veškerých rizik, které souvisí s provozováním sexuálních služeb, např. závislostní chování na omamných látkách, tabákových výrobcích, partnerech, kuplířích aj. Cílovou skupinou jsou tedy převážně ženy – sexuální pracovnice působící v erotických klubech, privátech i na ulicích. Dalším cílem je zejména motivace žen k tomu, aby se pravidelně dostavovaly na vyšetření ke zjištění pohlavních chorob. Vyšetřování a léčba pohlavně přenosných nemocí jsou bezplatné.

Vznik organizace

Organizace funguje již sedmnáct let. Vznikla z důvodu nekontrolovatelného nárůstu prostituce v České republice po roce 1989. PhDr. Hana Malinová, CSc., zrealizovala v roce 1992 ideu založení občanského sdružení Rozkoš bez rizika. Malá kancelář v Brně v minulosti provozovala poradenskou linku, tým streetworkerů a zdravotnickou

ambulanci. Od roku 2005 je v Brně poradenské centrum s dermatovenerologickou³⁴ ambulancí. V současné době eviduje Rozkoš bez rizika cca 4400 klientek. Tento údaj jsem vyhledala v interním materiálu sdružení.

Činnost organizace

Stěžejní činností je terén „streetwork“. V rámci této terénní práce se snaží kontaktovat sexuální pracovnice v klubech, privátech a na ulici. Terénní tým, složený z registrované zdravotní sestry a sociální pracovnice, poskytuje klientkám rychlotesty na HIV a syfilis. Dále předávají pracovnícím poskytujícím sexuální služby prostředky proti násilí a obchodování s lidmi (zapalovače s kontaktními čísly na sociální pracovnice pracující v Rozkoši bez rizika a jiné organizace a osobní alarmy). Předávají také klientkám prostředky pro bezpečný sex, a to kondomy a lubrikační gely, různé brožury a informační letáky o pohlavních chorobách. Sdružení má sice vyjednány přístupy do nočních podniků, ale jsou i takové, do kterých se bohužel terénní tým nedostane. Kluby navštěvují jednou za tři měsíce. Plán si vytváří sami, neboť testování na HIV by mělo probíhat právě jednou za tři měsíce. Činnost se zaměřuje i na preventivní programy, různé přednášky pro školy a nízkoprahová zařízení.

Do terénu jezdí osobním firemním automobilem v týmu, který by měl tvořit vždy sociální pracovník a zdravotní sestra. Tato organizace disponuje i mobilní vyšetřovací ambulancí, která se využívá též pro terénní práci a nabízí zde komplexní vyšetření, při němž je nutná přítomnost lékaře. Díky mobilní vyšetřovací jednotce se zdravotnické služby staly dostupné pro mnohem větší a ohroženější spektrum klientek. V rámci vstupu České republiky do Evropské unie se naše republika stává cílovou zemí migrujících sexuálních pracovnic. Provozem mobilní ambulance se zvýšil počet vyšetření, neboť dochází k vyšetřením v rámci celé republiky, nejvíce však v místech s nejvyšším počtem sexuálních pracovnic. Mobilní ambulance vyjíždí do terénu dle finančních možností organizace, jelikož její provoz je velmi nákladný.

Informace o střediscích v Brně a v Praze

Středisko v Praze má otevřeno každé pondělí a čtvrtek od 17 do 20 hodin a poskytuje prostor pro psychosociální, zdravotní a volnočasové aktivity. Součástí střediska je klubovna, ordinace, kuchyňka a sociální zázemí. V pondělí mohou klientky využít poradenských služeb, mohou se osprchovat, ošatit i občerstvit. Ve čtvrtek je pro

³⁴ Dermatovenerologie - obor lékařství zabývající se kožními a pohlavními chorobami (Slovník cizích slov, 1996, s. 66).

klientky otevřena bezplatná gynekologicko-venerologická ambulance. Klubovna slouží mimo otevírací dobu jako kancelář pro sociální pracovníky a v ordinačních hodinách je využívána jako čekárna.

V Brně středisko disponuje rovněž klubovnou, ordinací, kuchyňkou a sociálním zázemím a má otevřeno ve středu od 17 do 20 hodin, kdy mohou klientky využít zároveň poradenských služeb, vyšetření v ambulanci a sociálního servisu. Zbytek pracovního týdne je rezervován pro vyřizování administrativních záležitostí. Klientky si však mohou domluvit i individuální schůzky. V současné době mají klientky větší zájem o vyšetření než o poradenské služby. Pokud mají ženy zájem o vyšetření, musí zde vyplnit evidenční kartu (viz příloha č. 3).

Zajímavosti organizace

Rozkoš bez rizika má také dva přeshraniční projekty, z nichž jeden se nachází na Ukrajině a jeden v Zimbabwe, kde je vysoký počet nakažených osob pohlavními chorobami. Do Zimbabwe a Ukrajiny byla odvezena mobilní klinika pro ženy žijící na okraji společnosti – prostitutky, ale i ostatní venkovské ženy, pro něž jsou zdravotní služby finančně nedostupné. V roce 2009 Rozkoš bez rizika zrealizovala projekt „Slečny na slovíčko“ v rámci dotačního programu Ministerstva zdravotnictví ČR, zaměřený na řešení problematiky HIV/AIDS. Výsledky projektu včetně statistik provedených vyšetření na HIV jsou součástí závěrečné zprávy (viz. příloha č. 4).

Každým rokem vždy 1. prosince se koná den otevřených dveří tohoto občanského sdružení. Sociální pracovnice nabízejí v Brně a v Praze zdarma testování na HIV, do vybraného města se vypraví i mobilní ambulance. Tento den je Mezinárodním dnem boje proti HIV.

Rozkoš bez rizika v Praze nabízí volnočasové aktivity v podobě činnosti divadelního souboru Rozkoš, kde hrají jak klientky, tak i sociální pracovnice.

Cílová skupina

Klientkami organizace Rozkoše bez rizika jsou ženy pracující v sexbyznysu, poskytující své služby v nočních klubech, privátech a na ulici. Klientky Rozkoše bez rizika v Brně jsou převážně české národnosti, tvoří cca 80 %, a 20 % tvoří ženy slovenské národnosti. Jedná se víceméně o ženy studentky, nezaměstnané apod. V příhraničních oblastech pracují ženy i jiných národností. Nejčastější vzdělání klientek

Rozkoše je střední škola bez maturity. Privátní prostituci využívají z 90 % čeští občané a převážně obyvatelé města Brna. Vzhledem k často nízkému věku a vzdělání nemají tyto ženy dostatečné informace o zdravotních a sociálních rizicích, která jsou s provozováním prostituce spojena. Zákazníci se nikdy nestanou klientelou.

Občanské sdružení poskytuje svým klientkám také služby v hledání zaměstnání, sepsání životopisu, hledání ubytování, partnerské poradenství, poskytuje tak komplexní psychosociální služby.

LA STRADA

O této organizaci uvádím informace poskytnuté v rámci konzultace s pracovníci La Strady. Jedná se o nevládní neziskovou organizaci, jedinou v ČR, která se výhradně věnuje poskytování pomoci obchodovaným a vykořisťovaným osobám. Cíleně se zaměřují na odstranění obchodování s lidmi a poskytují obětem podporu a ochranu.

Cílovým skupinám poskytuje La Strada tyto služby:

- 1) poskytování sociálních služeb osobám starším 18 let i zahraničním osobám,
- 2) prevenci a vzdělávání zaměřené na informace, jak bezpečně pracovat v zahraničí, aby nedocházelo k vykořisťování,
- 3) advokační a lobbistické aktivity usilující o změnu legislativy, aby nedocházelo k obchodování s lidmi a vykořisťování, a chránit tak práva a zájmy cílové skupiny.

La Strada poskytuje tyto sociální služby: základní životní potřeby, jako je ubytování v azylovém bytě organizace, nejdéle po dobu 6 měsíců. V případě, že uživatel/ka bude s organizací spolupracovat, může jim být ubytování hrazeno až do jednoho roku. Dále je poskytována strava, hygiena, finanční pomoc v rámci spolupráce, případně zdravotní a psychologická péče.

Do sociálních služeb zahrnují i sociální poradenství zaměřené na předcházení, řešení a zabránění opakování rizikových situací a jevů. Služba zajišťuje také doprovod klientů při jednání na úřadech a v rámci této služby provozuje La Strada SOS a INFO linku. V případě, že se klient/ka rozhodne pro návrat do země původu, zprostředkovává organizace bezpečný návrat do vlasti, a vyžaduje-li to klient/ka, i následnou péči. Služby poskytované telefonicky, e-mailem a jedna či dvě osobní konzultace mohou být

poskytovány anonymně. Klient/ka absolvuje vstupní rozhovor, který může provést pracovník s touto osobou telefonicky nebo osobně.

Pro uživatele/ku je zavazující spolupracovat se sociální pracovníci. Jejich spolupráce spočívá v interaktivním podávání informací a plnění povinností s cílem osamostatnění klienta/ky. Dohoda mezi nimi skončí uplynutím doby trvání dohody, odstoupením klienta/ky od dohody, porušuje-li hrubě pravidla a neplní povinnosti plynoucí z dohody, nebo neplní-li klient/ka závazky.

La Strada spolupracuje s Ministerstvem vnitra ČR v rámci **Programu podpory a ochrany obětí obchodování s lidmi**. Obchodované osoby mají možnost v rámci tohoto programu využít komplexní péče této organizace minimálně po dobu dvou měsíců. Do konce druhého měsíce se musí obchodovaná osoba rozmyslet, zda bude spolupracovat s policií, či nikoli. V případě kladného vyjádření může pokračovat v programu, pokud ne, účast v programu bude po této lhůtě ukončena, ale může nadále využívat služeb La Strady.

5. KAZUISTIKY PROSTITUJÍCÍCH OSOB

Kazuistika - Akce Kronos

Kazuistika „Akce Kronos“ mi byla poskytnuta Útvarem pro odhalování organizovaného zločinu (ÚOOZ). Tento útvar Policie ČR sídlící v Praze jsem osobně navštívila a díky konzultaci s příslušníkem ÚOOZ jsem získala o tomto případě veškeré informace potřebné pro publikování v rámci mé bakalářské práce. Z důvodu ochrany osobních údajů nejsou v této kazuistice zmíněna jména ani žádné další osobní údaje. Ostatní data související s touto kauzou jsou pravdivé.

Název KRONOS byl převzat od jména řeckého boha, který požíral své děti ze strachu, aby jej nepřipravily o vládu.

MODUS OPERANDI (postup před zahájením trestního stíhání)

V květnu roku 2008 byly policejním orgánem Odborem obchodu s lidmi a nelegální migrace ÚOOZ SKPV (služba kriminální policie a vyšetřování) PČR, podle § 158 odst. 3 trestního řádu, zahájeny úkony trestního řízení ve věci podezření ze spáchání trestného činu obchodování s lidmi podle ustanovení § 232a trestního zákona.

Kauza pojednává o organizované skupině tvořené třemi muži romské národnosti ve věku 28, 31 a 32 let trvale žijících na území severočeského regionu, v okolí města Chomutov. Tito pachatelé využívali dívky, které byly na útěku z dětských domovů, tím způsobem, že je nutili k provozování prostituce, ze které následně kořistili. Jednalo se o dívky mladistvé a nezletilé, z nichž nejmladší bylo 14 let a ostatním 16 a 17 let. Tři dívky patřily k romské národnosti a čtyři dívky k české. Dívky byly svěřeny do ústavní péče na základě rozhodnutí soudu, poněvadž pocházely ze zavadových rodin.

Často se dostávaly na dráhu „útěkářek“, cestovaly po republice. Působily v Praze, kde navštěvovaly různé diskotéky a bary s koncentrací mladistvých. Na těchto místech je pachatelé nakontaktovali a nabídli jim možnost přivýdělků prostřednictvím prostituce. Dívky z důvodu chybějících finančních prostředků s jejich nabídkou souhlasily. Pachatelé je tedy přiměli k prostituci a následně je dopravili do Spolkové republiky Německo. Německá legislativa není cíleně zaměřena na potírání prostituce, tzn., že nepostihují osoby starší 18 let provozující sexuální služby za úplatu. Pachatelé

obstarali dívkám pozměněné doklady totožnosti za účelem zastření jejich skutečného věku. Dívky vyfotografovali, nalezené či jiným osobám odcizené doklady předali padělateli, který pouze vyměnil fotografie. Dívka tak měla svoji skutečnou fotografii pod cizím jménem, aby při prováděných kontrolách policejním orgánem nebyl zjištěn jejich skutečný věk.

Nyní popíši prostředí, v němž docházelo k provozování prostituce těmito mladistvými a nezletilými dívkami. V Německu existují tzv. „uličky červených luceren“. V domech na této ulici měli pachatelé pronajaté většinou dva nebo tři dvou až třípokoje byty. Tyto dívky nafotografovali ve spodním prádle v různých erotických polohách. Na arch papíru umístili tyto pořízené fotografie konkrétní dívky, kde byly uvedeny i ceny za jednotlivé sexuální služby. Arch papíru s fotografiemi pověsili na vstupní dveře bytu, kde dívka žila. Z vydělaných peněz dívky odváděly 50 % pachatelům a za zbytek si musely platit nájem bytu. Pokud pachatelé měli pocit, že v příslušném městě probíhá častěji kontrola, přemístili dívky do jiného města. Tímto způsobem se střídali asi ve třech německých městech, kde měli pronajaté byty, pouliční prostituci dívky nevykonávaly. Fotografie dívek umístili pachatelé i na internetové stránky a zákazníci si tak mohli dívky vybírat i prostřednictvím internetu.

Trestná činnost probíhala od druhé poloviny roku 2007. Až v květnu roku 2008 byl při policejní kontrole v Německu odhalen pozměněný cestovní doklad, který předložila prostituující nezletilá dívka. Následně po ověření totožnosti této dívky prostřednictvím společné služebny příhraniční policejní spolupráce ve Schwandorfu byla dívka předána do České republiky, kam se vrátila zpět do dětského domova. Zde mluvila se sociálními pracovníky a v rámci dobrých vztahů s nimi dívka vše vypověděla, k jakým činnostem a kde v Německu k nim docházelo. Po zjištění informací ústav následně povolal Policii ČR. Dívka bohužel neznala skutečná jména pachatelů, neboť se oslovovali přezdívkami. Na základě její výpovědi byly zjištěny skutečnosti k zahájení trestního řízení.

Úkony prováděné v prověřování a vyšetřování:

- vlastní řešení příslušníků ÚOOZ, tzn. že probíhalo veškeré šetření vůči osobám podezřelým, stanovení pachatelů, zjištění jejich totožnosti, používání vozidel a zjištění bydliště;

- příslušníci prováděli odposlech a záznam telekomunikačního provozu podle § 88 odst. 1, 2 trestního řádu u mobilních telefonů, které užívali podezřelí;
- sepsán protokol o výsledku svědka – osoby mladší 15 let dle ust. § 158a trestního řádu. Svědkem byla odhalená zneužívaná nezletilá dívka;
- zjišťování dalších dívek, které byly na útěku – sepsány úřední záznamy dle ust. § 158 odst. 5 trestního řádu;
- záznamy o převodech peněz mezi pachateli a poškozenými prostřednictvím služby PES (Peněžní expresní servis), jehož fungování objasním. V souvislosti s prověřováním provádí orgán činný v trestním řízení v odůvodněných případech finanční šetření, které zjišťuje majetkový profil pachatelů. Dále pátrá po výnosech z trestného činu, a pokud tyto jsou zjištěny, všechny prostředky je nutné zajistit, tzn. odstříhnout pachatele od finančních zisků a zbavit jej možnosti dále výnosy získávat. Tyto prostředky se zajišťují i na účtech vedených pachateli, příp. v hotovosti.

Průběh šetření: Policejní orgán požádal prostřednictvím státního zástupce dle § 8 odst. 2 trestního řádu o prolomení bankovního tajemství, kdy státní zástupce přikázal bance, aby sdělila informace požadované k účtu k jiným osobám, tedy jaké jsou pohyby na účtech, zda osoba využívá služeb na převod peněz, kolik peněz bylo převedeno a kdy proběhly transakce – to vše musí být důkazně doloženo. Služba PES (v tomto případě se jednalo o Western Union) funguje následovně.

Tato firma nabízí svým klientům mezinárodní převody peněz. Každý převod lze sledovat díky kontrolnímu číslu. K těmto převodům není potřeba mít žádný bankovní účet. Pachatel přinese finanční obnos do pobočky Western Union a vyplní formulář „Zasílání peněz“ (viz příloha č. 1), zde uvede údaj, komu se mají peníze převést. Zaplatí poplatek a obdrží kopii formuláře, kde obsluhující personál doplní kontrolní číslo peněžního převodu. Pobočka informuje příjemce, že daná částka byla odeslána na jeho jméno, a sdělí mu přidělené kontrolní číslo peněžního převodu. Příjemce se dostaví na pobočku, vyplní formulář „Příjem peněz“ (viz příloha č. 2) a předloží svůj doklad totožnosti. Finanční obnos je mu ihned vyplacen. Peníze si posílali pachatelé z Německa do České republiky, kde si peníze následně vybírali (Služby Western Union Převody peněz, n.d.).

- následovala odborná vyjádření dle ust. § 105 odst. 1 trestního řádu prováděná Kriminalistickým ústavem v Praze ve věci zkoumání pravosti dokladů. V rámci mezinárodní spolupráce ÚOOZ komunikoval útvar s kolegy z Německa³⁵. Němečtí kolegové předávali všechny pozměněné doklady ÚOOZ, kteří oslovili a požádali o vyjádření Kriminalistický ústav. Požadovali informace o pravosti cestovních dokladů, zda jsou pozměněny (např. pouze výměna fotky) nebo padělané (nový doklad). Tímto byl zjištěn rozsah a způsob provedení neoprávněného zásahu do identifikační části dokladů;
- záznamy o provedených policejních kontrolách policejními orgány Spolkové republiky Německo v Norimberku, Kasselu a Karlsruhe. V těchto městech dívky provozovaly prostituci. Aby pachatelé měli zajištěný příjem peněz, docházelo právě k mezinárodním převodům peněz;
- vyžádání právní pomoci v Německu, spočívající v provádění odposlechů a záznamů telekomunikačního provozu a sledování osob a věcí. ÚOOZ si s kolegy z Německa vzájemně vyměňovali informace. Z pohledu justice se jedná o „právní styk s cizinou“, umožňující veškeré justiční styky mezi státy. Na základě žádosti o právní pomoc Česká republika požadovala, aby německá policie prováděla stejné úkony jako ÚOOZ v ČR. Pachatelé používali i německá telefonní čísla, jejichž odposlech za dané situace nebylo možné na území ČR provést. Informace, které německá policie získala, postoupila do ČR;
- byla provedena tři součinnostní jednání s policejními orgány Německa za účelem předávání si operativních informací;
- v Německu se prováděla realizace zjišťování dalších podezřelých po vlastní linii, byly provedeny výslechy osob, které se s pachateli znaly. Zjistili tak existenci jednoho muže české národnosti trvale žijícího v Německu a dalších občanů německé národnosti. Pracovníci ÚOOZ informovali německou policii, že se pachatelé znají ještě s dalšími osobami. ÚOOZ dopadl tyto tři pachatele a němečtí policisté zajistili další osoby trvale žijící v Německu.

Sedm měsíců trvala fáze prověřování, další fáze vyšetřování trvala pět měsíců, celková délka trestního řízení dvanáct měsíců.

³⁵ BKA = Bundeskriminalamt = Spolková kriminální policie.

REALIZACE PŘÍPADU:

Realizace byla provedena v lednu 2009 a podílelo se na ní:

- 26 policistů ÚOOZ (Odbor obchodu s lidmi a nelegální migrace) – následovalo zadržení pachatelů,
- 10 dopravních prostředků.

V den realizace byli zadrženi pouze dva pachatelé na území ČR, neboť třetí pachatel odjel neplánovaně do Německa. Tento pachatel se zdržoval na území Německa, proto na něho soudce vyhlásil evropský zatýkací rozkaz. Osoba je stíhána jako uprchlá, pokud ví, že bude stíhána, a z toho důvodu se v zahraničí zdržuje. Žádá tedy o zadržení této osoby a vydání do České republiky. Toto Rozhodnutí soudce se následně vloží do SIS (Shengenský informační systém dle § 408 TR). Jedná se o systém, který obsahuje informace o hledaných osobách, a jsou přístupné např. policistům ve Francii, kde získají informace o tom, že ČR hledá určitou osobu. Uprchlý pachatel byl tedy zadržen jeden měsíc po realizaci. V současné době je uvalena vazba na tři pachatele.

Podezřelým bylo sděleno obvinění:

- padělání a pozměňování veřejné listiny dle ust. § 176 odst. 1 trestního zákona ve formě účastenství dle ust. § 10 odst. 1 písm. c) trestního zákona (pachatelé doklady předali padělateli);
- ohrožování výchovy mládeže dle ust. § 217 odst. 1 písm. b) odst. 3 písm. b) trestního zákona;
- obchodování s lidmi dle ust. § 232 odst. 1 písm. a), odst. 3 písm. d) trestního zákona (za účelem prostituce).

Na základě rozhodnutí Vrchního soudu v Praze byl k nařízení hlavního líčení určen vzhledem k místní příslušnosti Krajský soud v Ústí nad Labem.

V červnu roku 2009 byl spis předán na státní zastupitelství. Pachatelé jsou ve vazbě od ledna 2009 a poté, co jim bude udělen příslušný trest, odečte se jim doba strávená ve vazbě.

Závěrem uvádím, že některé z dívek se do Německa vracely, pobývaly tam i půl roku, následně byly opět zjištěny při kontrole a předány zpět do České republiky. Po několika měsících se jim podařilo opět utéct z dětského domova, dívky kontaktovaly stejné pachatele, kteří jim znovu nechali padělat doklady. To vše se odehrávalo v době

prověřování. Částka, kterou se podařilo pachatelům získat prostitucí, se pohybovala kolem 200 000 Kč a proběhla pouze bankovními transakcemi, kolik peněz drželi v hotovosti, nebylo zjištěno. Podávali dívkám i omamné látky, ale požívání drog se bohužel nepodařilo prokázat. Vše ostatní je důkazně doloženo (internetové stránky, záznamy telekomunikace, převody peněz aj.).

Jeden z pachatelů označoval jednu z dívek za svoji přítelkyni, která s ním otěhotněla a již byla v šestém měsíci těhotenství. Pachatel byl nezaměstnaný Rom (nyní ve vazbě), šestnáctiletá dívka Romka následně porodila dítě, z čehož vznikl další sociální problém.

Kazuistika - Pavel

Kazuistiku mladistvého chlapce, který propadl prostituci, jsem sestavila z interních materiálů v rámci své odborné praxe na sociálním odboru. Případ pojednává o osudu dítěte jménem Pavel z osmičlenné sourozenecké skupiny. Nejstaršímu z nich bylo 14 let, Pavlovi 12 let a nejmladší byl teprve novorozenec. Ze všech sourozenců byl tedy Pavel druhý nejstarší, narodil se v roce 1988.

Všechny děti musely být v roce 2000 odebrány z péče matky a předběžným opatřením umístěny do diagnostického ústavu. Péče matky vykazovala natolik závažné nedostatky, že děti byly bezprostředně ohroženy na životě, trpěly podvýživou. Matka zanedbávala jejich hygienu i výživu. Novorozence krmila pouze moukou smíchanou s vodou. Celá rodina žila v jedné místnosti v naprosto nevyhovujících podmínkách. Matka dětí byla romské národnosti a otec české. Matka oněch osmi dětí žila se svým bratrem od útlého dětství v osvojení. Adoptivní rodiče se z nich snažili vychovat slušné lidi, ale výchova zřejmě nebyla tak úspěšná.

Matka si našla jiného přítele, s nímž odjela z domova, opakovaně opouštěla děti někdy i na dobu jednoho měsíce a její manžel se o ně musel postarat sám. Matka se vždy vrátila zpět k dětem. Tato žena se několik let vyhýbala orgánům sociálně-právní ochrany dětí, neboť s dětmi často měnila bydliště po celém území České republiky. Pokud se dostala do zorného pole orgánu sociálně-právní ochrany dětí, změnila ihned bydliště. Probíhala u ní nesledovaná těhotenství, rodila různě po ubytovnách a hotelech. Nikdy se nezdržela devět měsíců na jednom místě. V případě, že na ni bylo poukázáno, odstěhovala se dříve, než mohla být provedena sociální kontrola. V jednom případě se jí však utéct nepodařilo, neboť dětský lékař vykonávající novorozeneckou návštěvu

v rodině, oznámil orgánu sociálně-právní ochrany dětí, že děti žijí v nevyhovujícím prostředí. Do 24 hodin se konal odběr dětí a odvoz do diagnostického ústavu.

Bylo zahájeno soudní řízení o nařízení ústavní výchovy, na které se matka opakovaně nedostavila. Hrozilo jí i předvedení orgány činnými v trestním řízení. Jednání se účastnil pouze otec dětí. Soudní řízení mělo dlouhotrvající průběh. V době soudního řízení se matce narodily další dvě děti, které jí byly ponechány. Mezitím čtyři nejmladší děti byly osvojeny. Děti to velmi psychicky poznamenalo. Zbývajícím čtyřem starším dětem byla soudně nařízena ústavní výchova a děti se přemístily do SOS dětské vesničky, kam je soud umístil z důvodu zajištění sourozenecké soudržnosti a zároveň se jim dostalo individuální péče.

Bydlely v domě, kde se o ně starala paní, kterou nazývaly tetou. Lze říci, že se jednalo o uzavřenou komunitu. Zde žily jen krátce, neboť nejstarší chlapec jménem Karel trpěl pocitem viny, že právě on nedokázal udržet rodinu pohromadě, a myslel si, že tomu mohl zabránit. Trpěl depresemi a jinými vážnými psychickými problémy. Pavel projevoval nevysvětlitelné chování, při němž se svlékal donaha, lehal si ve schoulené poloze doprostřed místnosti nebo sedával nahý na okně a dostával záchvaty vzteku. Karel s Pavlem tedy museli být přemístěni do výchovně léčebného oddělení dětského domova. Jedná se o oddělení, kde probíhá terapie dětí s psychickými problémy. Diagnóza Pavla nebyla orgánu sociálně-právní ochrany sdělena z důvodu lékařského tajemství.

Zbylí dva mladší sourozenci sice snášeli pobyt v komunitě lépe, ale tento typ náhradní rodinné výchovy jim nevyhovoval. Tetu brali jako náhradnici matky, neměli ji rádi, chápali ji spíše jako konkurentku jejich matky. Soud dospěl k přesvědčení, že vhodnějším řešením bude umístit je do klasické ústavní výchovy, kde si děti nemusí vytvořit citové pouto k personálu. Byli tedy převezeni do dětského domova v Orlických horách. Pavla s Karlem umístili do tohoto dětského domova až po absolvování terapeutického pobytu a sourozenci mohli být opět spolu.

Během pobytu v dětském domově s nimi otec navázal kontakt a občas si je odvážel domů ve svém pracovním volnu, o prázdninách až na týden. Otec pracoval a žil s novou družkou. Někdy děti trávily čas i se svými prarodiči, rodiči své matky. Během prázdninového pobytu u prarodičů se potkávaly se svou matkou, která však o své děti nejevila žádný zájem. Pavel nadále užíval medikaci, neboť stále nebyl zcela

psychicky v pořádku. Dospělým sice otevřeně neodporoval, tvářil se vstřícně, ale nevytvořil si k nikomu žádnou citovou vazbu, s ostatními dětmi z ústavu se nesžil a stal se z něj spíše samotář. Jeho tři sourozenci se snažili do kolektivu zapadnout, hledali si aktivně kamarády.

Po nějaké době ústav zaměstnal nového vychovatele jménem Josef, jenž byl ženatý, ale bohužel se svou manželkou nemohli mít vlastní děti. Byli vedeni v registru žadatelů o osvojení. Josef přijal Pavla takového, jaký byl, a nějakým způsobem k sobě našli cestu a sblížili se. Při odchodu Josefa ze zaměstnání v dětském domově zažádal se ženou o svěření Pavla do pěstounské péče, ten v té době ukončil základní školní docházku a nastoupil v šestnácti letech na odborné učiliště. Nastěhoval se k nové rodině a učil se v oboru kuchař-číšník. Vše vypadalo velmi idylicky. Po čase se ovšem pěstounská rodina rozpadla, manželka Josefa si našla jiného muže, došlo k rozvodu a soud svěřil Pavla výhradně do pěstounské péče Josefovi.

V průběhu studia Pavel oznámil, že chce z učení odejít, a jako důvod uvedl, že se mu z par v kuchyni dělá nevolno. Sám si našel jiné odborné učiliště v Praze, kam přešel na obor číšník, a bydlel na internátním zařízení. Po několika týdnech obdržel Josef informace, že Pavel školu zanedbává a na internátu se už nezdržuje. Josef ihned Pavla kontaktoval a požadoval vysvětlení, proč nechodí do školy, kde tráví veškerý svůj čas a kde bydlí. Pavel se svěřil, že je homosexuál, našel si přítele a žije s ním v jeho domácnosti. Za těchto okolností nebyl pěstoun dále ochoten pokračovat v pěstounské péči a žádal o zrušení pěstounství, načež mu soud vyhověl.

Pavlův vztah však neměl dlouhého trvání. Když jeho přítele Pavel omrzel, vyhodil ho na ulici. Pavel se ocitl bez finančních prostředků, bez jakékoliv podpory i zázemí. V té době se řešilo, kam Pavla umístit, neboť situace nastala šest měsíců před dosažením jeho plnoletosti. Už v sedmnácti letech se začal živit prostitucí. Přespával u náhodných známostí, v komunitách, občas i na ulici. To vše probíhalo v době, kdy byl ještě v pěstounské péči, ale pěstoun Josef o tom dlouho nevěděl. Po zrušení pěstounské péče soudem se řešilo právní postavení Pavla, zda jej vrátit do ústavní výchovy než dosáhne plnoletosti nebo jej svěřit do péče biologickému otci. K ústavní výchově se rozhodující orgány nepřikláněly vzhledem k jeho narušené psychice a době dvou let strávené mimo dětský domov. Jednalo se pouze o půl roku a biologický otec se tedy zavázal u soudu, že se o Pavla po danou dobu postará. Doložil potvrzení o zaměstnání,

stabilním příjmu a zajištěném bydlení. Se svou družkou, s níž se oženil, žil nyní otec v Praze, našel si zde i zaměstnání a dohodl se na péči o Pavla. Ten však prostituci nadále vykonával. Po domluvě slíbil, že se vrátí do učení, což splnil, dosáhl zletilosti a orgány sociálně-právní ochrany dětí se o jeho osud přestaly starat. Otec mu poskytoval ubytování, pokud chtěl být doma, když zrovna nevykonával prostituci s nějakým zákazníkem. Do školy chodil jen občas, velmi rychle si zvykl na přísun peněz. Drogy žádné neužíval.

Dle mého názoru se prostituujícímu způsobu života chtěl věnovat už v době, kdy se rozhodl odejít do Prahy. Orgán sociálně-právní ochrany dětí se nedávno dozvěděl informaci, že se Pavel zúčastnil v roce 2009 svatby svého bratra Karla a že své sourozence jezdil do dětského domova v Orlických horách navštěvovat. Zmínil se pracovníkům v dětském domově, že jeho současná práce spočívá v podnikání jako společník, přijel v luxusním autě s nějakým mužem. Více informací o Pavlovi už bohužel nebylo možno zjistit. Biologická matka Pavla a jeho sourozenců má v současné době celkem čtyři děti. Opět se odehrává stejná situace. Matka opouští děti, cestuje, děti neplní povinnou školní docházku. Stará se o ně o něco lépe, než o předešlých osm dětí. Nyní žije s partnerem také romské národnosti, který se snaží na péči o děti dohlížet.

Kazuistika ženy nucené k prostituci

Kazuistiku pojednávající o dívce vykonávající nucenou prostituci jsem vypracovala na základě interních zdrojů, které mi byly poskytnuty při konzultaci s pracovnící nevládní organizace La Strada.

Případová studie pojednává o dvacetileté Jitce pocházející z města v Karlovarském kraji, kde žila v domě se svou matkou. Jitka uvedla, že v 17 letech přesáhlo soužití s její matkou veškeré únosné meze, neboť matka Jitku fyzicky i slovně napadala, neustále měnila své partnery, kdy mnozí z nich Jitku sexuálně obtěžovali. Muž, který s nimi žil ve společné domácnosti od jejích osmi do přibližně dvanácti let, ji sexuálně zneužíval. Jitka se domnívala, že její matka o všem věděla, ale muže se vzdát nechtěla, spíše neustále obviňovala Jitku, že za všechno může ona. Přesto Jitka svou matku velmi milovala a neustále se snažila k ní přiblížit a navázat s ní užší vztah. Na jedné diskotéce se seznámila s o deset let starší Annou, s níž se začala blíže stýkat. Anna ji zahrnovala pozorností, láskou, poskytla jí zázemí ve svém bytě, prostě vše, co doposud Jitce

chybělo, a tak se definitivně rozhodla odejít z domova. Matku se po odchodu pokusila několikrát kontaktovat, ta však o ni již nejevila žádný zájem.

Dva roky žila Jitka s Annou v harmonickém vztahu, avšak poté je začal navštěvovat jistý Milan, asi 35letý Rom, a Jitka uvedla, že se od té doby vztah velmi změnil. Anna začala Jitce vyčítat, kolik jí stojí peněz, co všechno pro ni udělala a obětovala se a že by jí to měla začít splácet. Jitka netušila, co bude následovat, cítila zmatek, Annu měla velmi ráda a se svou submisivní povahou se také nedokázala dostatečně ohradit.

Jitka si tedy začala intenzivně shánět zaměstnání (do té doby byla nezaměstnaná), to se jí sehnat nedařilo. Jednoho večera po bujarém večírku, konaném v bytě Anny, se Jitka probudila, avšak v cizím bytě. Cítila se omámená a zesláblá, uvedla, že se domnívala, že jí byly podány nějaké uspávací léky. Za několik hodin do bytu přišel již zmíněný Rom Milan, který Jitce suše oznámil, že se s Annou domluvili, že jim bude splácet dluh sexem za peníze. Dále s ní o ničem nediskutoval a od druhého dne (Jitka uvedla, že to bylo v květnu 2005) se v bytě začali střídát muži, které musela sexuálně uspokojovat dle jejich požadavků. Klientka nesměla z bytu vycházet, ven mohla pouze jednou týdně, a to vždy pouze v doprovodu Milana nebo někoho z jeho rodinných příslušníků. Přítelkyně Anna se byla za Jitkou podívat pouze třikrát. Jitka ji opakovaně prosila, aby jí pomohla z bytu odvést, Anna to však odmítla. Milan Jitku také opakovaně odvázel na trasu Sokolov - Cheb, kde Jitka provozovala sexuální služby v autech zákazníků. Právě na trase se klientka seznámila se zákazníkem Pavlem, který ji postupně začal navštěvovat v již zmíněném bytě.

Na podzim 2007 se Jitka poprvé svému stálému zákazníkovi Pavlovi svěřila, že by se chtěla dostat pryč. Pavel se nejprve bál a říkal, že o tom musí přemýšlet. Jitka si nepřála, aby kontaktoval policii, chtěla nejdříve pomoc od něho. Uvedla, že Pavel o tomto přemýšlel zhruba do prosince 2007 a poté klientce sdělil, že našel kontakt na organizaci La Strada a že ji odveze, jakmile bude opět působit na již zmíněné trase. Domluvili se tedy na určitý den, kdy klientka věděla, že bude na silnici. Ve smluvenou dobu zákazník Pavel přijel, vyčkali spolu v automobilu, než Milan odjel zkontrolovat ostatní děvčata, a poté se vydali do Prahy. Cestou telefonicky kontaktovali organizaci La Stradu a úvodní rozhovor si se sociální pracovníci domluvili hned na druhý den. Příběh Jitky má šťastný konec. Jitka se druhý den dostavila do La Strady, kde jí v anonymitě byly poskytnuty sociální služby pro její návrat do normálního života.

ZÁVĚR

Prostituce se vyskytovala v lidské společnosti už od starověku. Je nabízena a poptávána k uspokojování potřeby sexuálního pudu buď za úplatu, nebo z donucení. Děti a mladiství pohybující se v této rizikové sexuální oblasti jsou bohužel z větší části k těmto službám donuceni svými rodiči, blízkými příbuznými nebo se ocitnou v rukou mafie, která je zneužívá právě k prostituci. Část populace ovšem tuto činnost vykonává dobrovolně z materiálních, ale i nemateriálních důvodů. Prostituce se řadí mezi sociálně patologické jevy, protože se s ní pojí velmi mnoho sociálních a zdravotních rizik včetně kriminality.

Příčiny vyvolávající prostituci mají své těžiště již v rodinném prostředí. Špatné rodinné zázemí neplní svoji funkci kvůli narušeným vztahům mezi rodiči a dětmi často vede k týrání, sexuálnímu zneužívání dětí nebo k útěkům z domova. Děti se vydávají vstříc prázdným ulicím bez zázemí, přístřeší a jakýchkoli prostředků. V momentě, kdy se ocitnou v této tíživé situaci a nejsou schopny nalézt samy pomoc příslušných institucí, stanou se lehkou kořistí kuplířů, pasáků a pouličních gangů. Propadnou-li navíc drogové závislosti, pohybují se v jejím bludném kruhu, v němž všechny své získané finanční prostředky utratí za omamné a psychotropní látky. Delikventně se chovající jedinci mohou pocházet z ústavních zařízení. Časté střídání náhradních domovů může mít za následek oslabenou schopnost navazovat partnerské a ostatní sociální vztahy, v nichž by našli potřebné uspokojení.

Jako jeden z motivačních faktorů vedoucích k prostituci, vidí dívky i ženy např. v možnosti dočasného přivýdělku. Může se jednat o ženy na mateřské dovolené, matky samoživitelky nebo studentky. Prostituci chápou jako dočasnou záležitost k uhrazení nájemného, vydělat si tímto způsobem na uspokojení základních životních potřeb sebe sama nebo svých dětí nebo jako zbavení se chudoby, ponižování, násilí. Jsem také studentkou vysoké školy a v této souvislosti uvádím záměr zavedení plošného placení školného jako jeden z možných faktorů zvyšujících riziko prostituce studentek. Ne všichni mají již dnes na studium vysoké školy dostatek finančních prostředků. Půjčky na studium zadluží dívku na mnoho let, navíc v době, kdy chce založit rodinu, a splátky budou velkou zátěží celého rodinného rozpočtu. Prostituce se nabízí jako jeden ze zdrojů, jak si opatřit relativně snadno potřebné finanční prostředky. Jaké morální

a etické zásady bude mít vystudovaná mladá učitelka na základní či střední škole, která po dobu studia provozovala prostituci? Jindy je prodávání těla důsledkem jejich osobnostních vlastností, kdy je přítomna vypočítavost, marnotratnost a ziskuchtivost za každou cenu, neboť jsou si vědomy, že by mohly tímto způsobem dosáhnout značného majetkového prospěchu a jiných materiálních výhod.

S příčinami, ale i motivy se následně pojí důsledky a rizika spojené s prostitucí. Z hlediska sociálního se může jednat o zprerhání veškerých dosavadních sociálních vazeb, což může dívkám v budoucnu způsobit problémy se založením vlastní rodiny, nejsou kladně přijímány společností a stávají se z nich v jejím rámci asociální bytosti. Častými nežádoucími jevy jsou násilnění a následné psychické problémy, drogová závislost, kriminální činnosti a riziko onemocnění sexuálně přenosnými chorobami.

O provádění prevence nežádoucích sociálně patologických jevů se snaží především státní i nestátní neziskové organizace. Vládní programy působí v prevenci kriminality a finančně podporují charitativní organizace. Nestátní neziskové organizace mají v České republice nejkomplexnější zkušenosti při řešení sociálních a zdravotních problémů souvisejících s prostitucí. Stěžejní činností v rámci sociální pedagogiky je dobrovolná práce v terénu „streetwork“, organizovaná jako pomoc jedincům v těžké životní situaci. V jejím rámci se realizuje primární prevence formou přednášek na školách, v dětských domovech aj. Dobrovolníci distribuují preventivní brožury, letáky a v rámci prevence pohlavně přenosných nemocí rozdávají ochranné prostředky (kondomy, lubrikační gely) a poskytují informace o zásadách bezpečného sexu a nebezpečí obchodu s lidmi.

Důležitou formu prevence spatřuji v neustálém výchovném působení na děti a celou společnost. Vštěpovat lidem postoje, že základem úspěšného života je budování harmonických partnerských vztahů a správné výchovy dětí v rodině. Pokud rodina v této oblasti selže a nedokáže předcházet sociálně patologickým jevům, nastupují jiné instituce a do popředí se tím opět dostává sociální pedagogika. V jejím rámci má pomoci výchovných postupů a podpory učení se správným návykům působit v oblasti mediální výchovy. Učit, jak správně a kriticky přistupovat k informacím z médií a pracovat s nimi, někdy jsou i záměrně zkreslené. V této souvislosti uvádím, že stát by mohl více dbát na prevenci prostituce a pohlavně přenosných chorob formou televizních

spotů (podobně jako je tomu u dopravních nehod), podporou tvorby dokumentárních filmů o prostituci nebo i divadelních her a celovečerních filmů.

Samotná prostituce není v České republice trestným činem. Lze ji postihovat nepřímou v rámci jiných trestných činů, kterých se dopouští jak osoby páchající trestnou činností na prostituujících osobách (kuplířství, obchod s lidmi, vydírání), tak i prostituující osoby (ohrožování výchovy mládeže, krádeže). Někdy jsou tyto činy velmi nesnadno prokazatelné. V naší republice působí odhadem kolem deseti tisíc prostituujících osob, které ohrožují nejen svůj život, ale i život klientů prostřednictvím šíření pohlavních chorob a představují vždy vážný problém pro společnost.

I když se touto otázkou zabývají vládní i nestátní organizace, školská a výchovná zařízení, přesto stále existuje i mnoho dětí majících specifické problémy s chováním mimo prostor rodiny a školy, které se neřeší, a tyto negativní jevy včetně prostituce neustále bují. Lidé pohybující se v blízkosti takového dítěte nebo dospělého by k němu neměli být lhostejní, pokud o jeho stavu ví. Postiženému jedinci by měli pomoci nalézt důvěru, poskytnout mu oporu a pomoc u odborníka, jenž zachová jeho anonymitu, jeho přístup bude citlivý a ohleduplný při zachování lidské důstojnosti, ale zároveň mu aktivně a rázně pomůže vyřešit problémy. Mnohdy instituce neúmyslně necitlivostí a netaktností spíše dětem ublíží, než pomohou. Zde vidím úlohu vhodnou pro sociálního pedagoga spočívající ve snaze zlepšit rodinné soužití, vztahy ve škole a výsledkem by měla být fungující komunikace a spolupráce mezi jednotlivými institucemi a celou společností. Začněme více dětem naslouchat, všimnout si jejich trápení, rozumět jim a pomoci tak i dalším dětem a mladistvým, aby kvůli jednomu chybnému kroku či zaváhání nenásledovala celá špatně ukotvená životní cesta. Vždyť i tyto děti budou jednou rodiči a svým dětem budou předávat postoje k životním hodnotám.

RESUMÉ

Bakalářská práce je rozdělena do pěti kapitol, z nichž některé obsahují jednotlivé podkapitoly. Úvod pojednává o problematice prostituce, jsou zde popsány metody zpracování bakalářské práce a vymezeny cíle, jichž by měla práce dosáhnout.

První kapitola vymezuje pojem prostituce a popisuje jednotlivé její formy podle subjektu poskytujícího sexuální služby. Dále jsou specifikována prostředí, v nichž se nejstarší řemeslo vykonává, a jakým způsobem je prostituce orientována, zda homosexuálně, heterosexuálně, transsexuálně či se jedná o prostituci dětskou. V této kapitole je věnován prostor také stručnému přehledu historie prostituce.

Druhá kapitola je nejobsáhlejší a rozebírá sociální aspekty prostituce. Mezi nimi jsou akcentovány příčiny a motivy směřující jedince k poskytování sexuálního styku za úplatu a z nich vyplývající sociální problémy, psychické důsledky a zdravotní rizika.

Ve třetí kapitole je analyzována právní úprava prostituce a trestné činy související s tímto problémem, kterých se dopouští jak osoby provozující prostituci, tak osoby dopouštějící se trestných činů na prostituujících osobách.

Ve čtvrté kapitole jsou popsány možnosti prevence sociálně patologických jevů a přenosu pohlavních nemocí. Dále charakteristika státních a nestátních neziskových organizací zabývajících se prevencí sociálně patologických jevů, především prostitucí.

Obsah páté kapitoly popisuje konkrétní osudy mladistvých, kteří se dostali do světa prostituce organizované, homosexuální a nucené a okusili tuto mnohdy až krutou realitu.

Závěr zhodnocuje celou práci a obsahuje zamyšlení nad tímto sociálním problémem. Zmiňuje zde především úlohu sociální pedagogiky.

ANOTACE

Tato bakalářská práce si klade za cíl pojednat o prostituci jako o sociálním problému, se kterým se pojí psychické a zdravotní potíže, případně i trestná činnost. Sociálně patologické jevy se netýkají jen dospělých osob, ale bohužel i mladistvých a nezletilých. Práce je zaměřena zejména na sociální a trestněprávní aspekty prostituce a snaží se nastínit možnosti její prevence. Specifikuje organizace zabývající se touto problematikou a na příkladech ilustruje osudy mladistvých, kteří mají s prostitucí osobní zkušenost.

Klíčová slova

Prostituce, dítě, mladistvý, rodina, výchova, drogová závislost, pohlavní nemoc, AIDS, pomoc, prevence, streetwork, sex.

ANNOTATION

The aim of my bachelor thesis was the analysis of the problems connected with prostitution. Not only social problems are taken together with prostitution but also psychic and health program are affected and also criminality occurs. Juvenils and underage children are unfortunately included to these social-pathological events. Here I describe mainly social and criminal aspects of prostitution focusing on prevention possibilities. Organizations solving these problems are reported and fates of juvenils having experiences in prostitution are illustrated below.

Keywords

Prostitution, child, juvenil, family, upbringing, dependence on drugs, venereal disease, AIDS (acquired immune deficiency syndrome), help, prevention, streetwork, sex.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

Zákony a právní předpisy:

1. ZÁKON č. 40/2009 Sb., trestní zákoník, úplné znění

Monografie:

2. BLÁHA, R. *Trestně právní aspekty prostituce v České republice*. 1. vyd. Praha: LexisNexis ve spolupráci s Justiční akademií v Kroměříži, 2008. 245 s. ISBN 978-80-86920-29-0.
3. BROUK, B. *Lidská duše a sex*. 1. vyd. Praha: Odeon, 1992. 144 s. ISBN 80-207-0406-X.
4. FIFKOVÁ, H. *O sexu s Hankou*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 1998, 120 s. ISBN 807169-673-0
5. CHMELÍK, J., et al. *Mravnost, pornografie a mravnostní kriminalita*. 1. vyd. Praha: Portál, 2003. 208 s. ISBN 80-7178-739-6.
6. JEDLIČKA, R., et al. *Děti a mládež v obtížných životních situacích*. 1. vyd. Praha: Themis, 2004. 480 s. ISBN 80-7312-038-0.
7. KROFTOVÁ, A., MATOUŠEK, O. *Mládež a delikvence: situace, východiska, programy*. 1. vyd. Praha: Portál, 1998. 336 s. ISBN 80-7178-226-2.
8. MATOUŠEK, O. *Metody a řízení sociální práce*. 2. vyd. Praha: Portál, 2008. 384 s. ISBN 978-80-7367-502-8.
9. MATOUŠEK, O., et al. *Sociální práce v praxi: Specifika různých cílových skupin a práce s nimi*. 1. vyd. Praha: Portál, 2005. 352 s. ISBN 80-7367-002-X.
10. MILFAIT, R. *Komerční sexualizované násilí na dětech: prostituce, pornografie, obchod*. 1. vyd. Praha: Portál, 2008. 216 s. ISBN 978-80-7367-320-8.
11. MOOSOVÁ, L. *Poprvé a pak pořád znovu*. 1. vyd. Praha: Rybka Publisher, 2005. 253 s. ISBN 80-86182-89-X.

12. VANÍČKOVÁ, E. *Dětská prostituce*. 2. vyd. Praha: Grada Publishing, 2007. 133 s. ISBN 978-80-247-2218-4.
13. WEISS, P., et al. *Sexuální zneužívání dětí*. 1. vyd. Praha: Grada Publishing, 2005, 264 s. ISBN 80-247-0929-5.
14. WEISS, P., ZVĚŘINA, J. *Sexuální chování v ČR – situace a trendy*. 1. vyd. Praha: Portál, 2001. 160 s. ISBN 80-7178-558-X.

Jiné tištěné zdroje:

15. DUBSKÝ, J., URBAN, L. *Sociální deviace*. 1.vyd. Praha: Policejní akademie ČR, 2005. 90 s. ISBN 80-7251-202-1.
16. HARTL, P., HARTLOVÁ, H. *Psychologický slovník*. 1. vyd. Praha: Portál, 2004. 776 s. ISBN 80-7178-303-X.
17. HOLANOVÁ, K., et al. *Obchod s lidmi v ČR: Instruktažní manuál pro sociální a terénní pracovníky*. Praha: Confima, 2007. 45 s.
18. JANIŠ, K. Komerční sex - pohled na pojem a historii. In Dvořáková, S., Truhlářová, Z. *Sociální aspekty sexuálního komerčního zneužívání: Sborník příspěvků z konference konané dne 3.3.2004 v Hradci Králové*. Hradec Králové: Katedra sociální práce a sociální politiky, 2004. s. 24. ISBN 80-86771-05-9.
19. JEDLIČKA, R., KOŤA, J. *Aktuální problémy výchovy: Analýza a prevence sociálně patologických jevů u dětí a mládeže*. Praha: Karolinum, 1998. 170 s. ISBN 80-7184-555-8.
20. KAŇKA, P. *STI*. 4. publikace. Code004, 2008, 44 s.
21. *Kapesní slovník cizích slov*. 1. vyd. Praha: PLOT, 2006. 302 s. ISBN 978-80-86523-00-2.
22. *Slovník cizích slov*. Praha: Encyklopedický dům, 1998. 366 s. ISBN 80-90-1647-8-1.
23. SOCHŮREK, J. *Vybrané kapitoly ze sociální patologie II. díl. Sociálně patologické jevy*. 1. vyd. Technická univerzita v Liberci, 2001. 47 s. ISBN 80-7083-495-1.

24. VESELÝ, P. Rychlé testy na HIV. *Právo: Styl pro ženy*. 23. 03 2010, 20, 69, 27 s.
25. ZVĚŘINA, J. Prostituce: poznámky ze sexuologického hlediska. In Dvořáková, S., Truhlářová, Z. *Sociální aspekty sexuálního komerčního zneužívání: Sborník příspěvků z konference konané dne 3.3.2004 v Hradci Králové*. Hradec Králové: Katedra sociální práce a sociální politiky, 2004. s. 12-13. ISBN 80-86771-05-9.

Elektronické zdroje:

26. AMBROŽOVÁ, K., et al. *Rizikové chování dětí a mladistvých: Příčiny, následky, prevence* [online]. n.d. [cit. 2010-04-04]. 42 s. Www.urazneninahoda.cz.
Dostupné z www:
<http://www.urazneninahoda.cz/dokumenty/unn_brozura_rizikove_chovani.pdf>.
27. HAVLÍČKOVÁ, L. *Prostituce z hlediska juristického a kriminologického* [online]. 2006. [cit. 2010-03-20]. 68 s. Diplomová práce. Právnická fakulta MU v Brně. Dostupné z www: <http://is.muni.cz/th/68267/pravf_m/Ready.pdf>.
28. *Informace – Statistiky HIV/AIDS*. n.d. [cit. 2010-03-30]. Dostupné z www:
<http://www.aids-pomoc.cz/info_statistiky.htm>
29. MALINOVÁ, H. *Praha připravila návrh zákona o regulaci prostituce* [online]. 2008. [cit. 2010-04-04]. Www.rozkosbezrizika.cz. Dostupné z www:
<http://www.rozkosbezrizika.cz/01_hm/021_ZAKON.htm>.
30. MYSLÍKOVÁ, L. *Národní strategie boje proti obchodování s lidmi (pro období let 2008 - 2011)* [online]. Praha: Ministerstvo vnitra ČR, 2008. [cit. 2010-04-04]. 67 s. Dostupné z www: <<http://www.mvcr.cz/clanek/kriminalita.aspx?q=Y2hudW09NQ%3d%3d>>.
31. *Projekt prevence AIDS: Jana* [online]. n.d. [cit. 2010-04-04]. Www.bayern.de.
Dostupné z www:
<<http://www.regierung.oberpfalz.bayern.de/cz/informace/jana/jana.htm>>.
32. *Služby Western Union Převody peněz* [online]. n.d. [cit. 2010-04-04]. Www.intercash.cz. Dostupné z www: <<http://www.intercash.cz/western-union-prevody-penez.asp>>.

33. STRMISKOVÁ, J. *Sociopsychologické faktory ovlivňující prostituční chování* [online]. 2007. [cit. 2010-02-20]. 50 s. Bakalářská práce. UTB ve Zlíně a IMS Brno. Wwww.imsbrno.cz.
34. SVOBODOVÁ, Z. *Sociální problémy komunity dětí ulice* [online]. 2008. [cit. 2010-02-18]. 81 s. Diplomová práce. UTB ve Zlíně a IMS Brno. Wwww.imsbrno.cz.
35. *Vládní návrh zákona o regulaci prostituce* [online]. 2005. [cit. 2010-04-01]. 26 s. Dostupné z www: <http://aplikace.mvcr.cz/archiv2008/dokument/2005/navrh.pdf>.
36. ZELINKA, O. *Prostituce jako sociální a patologický problém* [online]. 2008 [cit. 2010-03-14]. 55 s. Bakalářská práce. UTB ve Zlíně a IMS Brno. Wwww.imsbrno.cz.
37. ŽÁKOVÁ, M. *Prostituce – charakteristika* [online]. 2008 [cit. 2010-03-11]. Wwww.icm.cz. Dostupné z www: <<http://www.icm.cz/prostituce-charakteristika>>.
38. *Transsexualita – život v cizím těle*. [online]. 2004 [cit. 2010-03-25]. Wwww.kudlanka.cz. Dostupné z www: <<http://www.kudlanka.cz/88660item.html>>

SEZNAM PŘÍLOH

- Příloha č. 1 Western Union – formulář „Zasílání peněz“ – Akce Kronos
- Příloha č. 2 Western Union – formulář „Příjem peněz“ – Akce Kronos
- Příloha č. 3 Evidenční karta Rozkoše bez rizika
- Příloha č. 4 Závěrečná zpráva projektu „Slečny na slovíčko“

DATUM ZÁPISU DO EVIDENCE	RODNÉ ČÍSLO (Č. POJ.)	PŮSOBIŠTĚ	
PŘÍJMENÍ	DATUM NAROZENÍ	Kraj:	
JMÉNO	ETNIKUM	Město (obec):	
		Místo (název klubu/priv./ulice):	
		NÁRODN./STÁT. PŘÍSL.	DATUM POSL. HIV TESTU
MÍSTO ODBĚRU (KONTAKTU)	☐ středisko	☐ sanita	☐ terén
ZDRAVOTNÍ POJIŠTŮVNA	ADRESA/KONTAKT	TELEFON	
ANAMNÉZA		STATISTICKÉ ÚDAJE	
děti (pohlaví a rok narození)	potraty, rok(y)	rodinný stav	☐ svobodná
	☐ spont.	☐ vdaná	☐ registrované partnerství
☐ gravidita (vč. týdne)	☐ intrp.	☐ rozvedená	☐ vdova
antikoncepce	☐ mech. ☐ hormon.	vzdělání	☐ ZŠ nedok. ☐ ZŠ dok.
alergie (hl. lékové)		☐ střední s mat.	☐ vyšší
		☐ střední bez mat.	☐ vysokoškolské
závažné nemoci	pohlavní choroby	poslední zaměstnání (i rok)	
		v sexbyznysu od (rok/měsíc)	
závažné nemoci v rodině		cizinka v ČR od (rok/měsíc)	
		☐ opakovaně	
trvale užívané léky		kde převážně vyrůstala	☐ oba rodiče
		☐ jen matka	☐ DD/VÚ
		☐ jiné	
operace (včetně roku)		POZNÁMKY	
závislosti	☐ kouření ☐ alkohol ☐ automaty		
☐ drogy	☐ šňupání ☐ i.v.		
ZMĚNY VČETNĚ PŘESNÉHO DATA ZMĚNY			
změna kontaktu			
změna působiště (uvést úplné údaje, viz pole PŮSOBIŠTĚ vpravo nahoře; v příp. ukončení působení v S.B. datum)			
ostatní změny			
Byla jsem informována o jednotlivých odběrech a souhlasím s jejich provedením			

ZÁVĚREČNÁ ZPRÁVA

O SPLNĚNÍ PROJEKTU PREVENCE HIV/AIDS REALIZOVANÉHO V ROCE 2009 V RÁMCI DOTAČNÍHO PROGRAMU MZ ČR NÁRODNÍ PROGRAM ŘEŠENÍ PROBLEMATIKY HIV/AIDS

Název projektu: Slečny na slovíčko

Předkladatel projektu (příjemce dotace): Rozkoš bez rizika

Statutární orgán předkladatele projektu: PhDr. Hana Malinová, CSc.

řešitel/ka projektu: Monika Ptáčková

ČÁST A: Zpráva o odborném splnění projektu

I. Vyhodnocení logického rámce projektu

Projekt **Slečny na slovíčko** byl zaměřen na prevenci, diagnostiku a léčbu pohlavních nemocí a především na prevenci a diagnostiku HIV/AIDS u sexuálních pracovníc a rizikové populace.

Účelem projektu bylo zajištění informovanosti sexuálních pracovníc a rizikové populace o zdravotních i sociálních aspektech, které jsou spojeny jak s poskytováním placených sexuálních služeb, tak s rizikovým sexuálním chováním.

Hlavním **cílem** projektu byla snaha snížit výskyt HIV mezi sexuálními pracovníci a zamezení dalšího šíření mezi běžnou populací.

Hlavními **aktivitami** projektu byla terénní práce a nabídka vyšetření v dermatovenerologické ambulanci ve středisku Brno, Vlhká 10, a také v mobilní ambulanci GyVa.

Terénní práce (streetwork) spočívala v kontaktování sexuálních pracovníc a rizikové populace, předávání brožur a informací týkajících se prevence HIV a jiných pohlavně přenosných chorob, seznámení s pravidly bezpečného sexu, rozdávání prostředků prevence – kondomy, lubrikační gely; nabídka rychlotestů na HIV a syfilis a motivace k pravidelnému vyšetření v dermatovenerologické ambulanci. Terénní práci jsme vykonávaly na území Jihomoravského, Zlínského a Olomouckého kraje a v kraji Vysočina. Během roku 2009 jsme v terénu kontaktovaly celkem 742 osob, z toho 676 žen a 66 mužů. Rychlotestů na HIV využilo 297 osob a na syfilis 290 osob. Všechny výsledky byly negativní.

Do **poradenského centra s dermatovenerologickou ambulancí R-R** Brno přišlo v roce 2009 celkem 486 osob, z toho 415 žen a 71 mužů. Vyšetření na HIV využilo 142 osob, na syfilis 79 osob a na kapavku 93 osob. Všechny výsledky byly negativní.

S **mobilní ambulancí GyVa** jsme v roce 2009 uskutečnily 3 výjezdy v Jihomoravském a Olomouckém kraji a možnosti vyšetření využilo 25 klientek.

1.12. jsme pořádaly **AIDS DAY** k příležitosti Mezinárodního dne boje proti HIV/AIDS. Nabídly jsme testy na HIV pro širokou veřejnost. Této příležitosti využilo celkově 42 osob. Z toho bylo 25 mužů - 10 homosexuálů a 17 žen - 1 lesbička, 2 bisexuálky. Převažovala česká národnost, ale testu využila i jedna osoba ze Slovenska a jedna osoba z Bosny a Hercegoviny. Věkové složení zájemců: 17 let- 2x, 18-20 let -2x, 21-25 let -15x, 26-30 let - 8x, 31-35 let - 10x, 36-40 let - 4x, 50 a víc let - 1x. Všechny výsledky byly negativní.

V loňském roce jsme začaly kontaktovat **gay minoritu** ve městě Brně. Byla to reakce na pozitivní výsledek testu na HIV z roku 2008 z AIDS DAY. Během streetworku jsme kontaktovaly všechny gay kluby ve městě Brně a nabídly zájemcům možnost testování na HIV a syfilis a předaly jim užitečné informace a brožury o pohlavních chorobách a o zásadách bezpečného sexu. V jednom nočním podniku pro homosexuály jsme navázaly úzkou spolupráci a rozjednaly možnost samostatného prostoru pro nabídku testů a poradenství HIV pro tuto cílovou skupinu.

Vyšetření R-R Brno na HIV v roce 2009

Místo působení klientky	HIV test		
	negativní výsledek	pozitivní výsledek	Celkem
Brno město	266		266
Jihomoravský kraj	85		85
Jihočeský kraj	1		1
Moravskoslezský kraj	3		3
Olomoucký kraj	33		33
Praha hlavní město	1		1
Středočeský kraj	1		1
Ústecký kraj	1		1
Vysočina	23		23
Zlínský kraj	15		15
zahraničí	3		3
Celkem	432	0	432

Vyšetření R-R Brno z krve v roce 2009

Oblast	TPHA		
	negativní výsledek	pozitivní výsledek	Celkový součet
Brno-město	225		225
Jihomoravský kraj (bez Brna)	78		78
Moravskoslezský kraj	1		1
Olomoucký kraj	32		32
Vysočina	21		21
Zlínský kraj	12		12
Celkový součet	369	0	369

Vyšetření R-R Brno ze stěrů v roce 2009

Oblast	GO_KULTIVACE			CANDIDA		
	negativní výsledek	pozitivní výsledek	Celkový součet	negativní výsledek	pozitivní výsledek	Celkový součet
Brno-město	70	1	71	3		3
Jihomoravský kraj	17	0	17	0	0	0
Moravskoslezský kraj	1		1			
Olomoucký kraj	4		4		1	1
Celkový součet	92	1	93	3	1	4

Oblast	BAKTERIOLOGICKY			CHLAMYDIA		
	negativní výsledek	pozitivní výsledek	Celkový součet	negativní výsledek	pozitivní výsledek	Celkový součet
Brno-město		1	1	15	3	18
Jihomoravský kraj	0	0	0	0	0	0
Moravskoslezský kraj				1		1
Olomoucký kraj				1		1
Celkový součet		1	1	17	3	20

Národnosti vyšetřených klientek R-R Brno v roce 2009

Oblast	Národnost								Celkový součet
	bulharská	česká	holandská	maďarská	mongolská	slovenská	ukrajinská	neuvedeno	
Brno-město		191	1		1	28	1	6	228
Jihomoravský kraj	2	57	1	2		16	1		79
Moravskoslezský kraj		1							1
Olomoucký kraj		30				1		1	32
Vysočina		16					2	3	21
Zlínský kraj		8				4	0	0	12
Celkový součet	2	303	2	2	1	49	4	10	373

Věkové skupiny vyšetřených klientek R-R Brno v roce 2009

Oblast	Věk									Celkový součet
	17-19	20-24	25-29	30-34	35-39	40-44	45-49	50 a více	neuvedeno	
Brno-město	22	90	52	31	10	6	2	6	9	228
Jihomoravský kraj	8	28	21	9	5	2	3		3	79
Moravskoslezský kraj				1						1
Olomoucký kraj	4	8	7	3	8				2	32
Vysočina			5	4	5	3	2	2		21
Zlínský kraj		5	2	2	1	1			1	12
Celkový součet	34	131	87	50	29	12	7	8	15	373

Místo působení vyšetřených klientek R-R Brno v roce 2009

Oblast	Klub / Ulice			Celkový součet
	klub	privát	jiné	
Brno-město	203	23	2	228
Jihomoravský kraj	79			79
Moravskoslezský kraj		1		1
Olomoucký kraj	30	2		32
Vysočina	21			21
Zlínský kraj	12			12
Celkový součet	345	26	2	373

II. Uvedení případných změn

V říjnu vznikl nový terénní tým pro území Olomockého a Zlínského kraje. Byla přijata nová registrovaná zdravotní sestra a terénní sociální pracovnice.

Zdroj: (Interní materiály Rozkoše bez rizika)